

N. N. II, 119.

X 188 0335

II R
5146

n. 27, 19. DISPUTATIO JURIS GENTIUM

DE
POSTLIMINIO
IN PACE,
ET

AMNESTIA,

Quam
DEO ANNUENTE,
PRÆSIDE

*VIRO MAGNIFICO, PRÆNOBILISSIMO, CONSUL-
TISSIMO atq; EXCELLENTISSIMO*

DN. HENRICO COCCEJO,

JCTO FAMIGERATISSIMO,
SERENISSIMI ac POTENTISSIMI ELECTORIS BRAN-
DENBURGICI CONSILIARIO, FACULTATIS JURIDICÆ OR-
DINARIO, & PROF. PRIM.

ANTEA

SUMMI REGIMINIS ELECTORALIS PALATINI CONSI-
LIARIO, & SUPREMI COLLEGII REVISORII ASSESSORE, IN
ALMA HEIDELBERGENSI DECRETAL. PANDECTAR. & JU-
RIS GENT. P.P. ORDINARIO MERITISSIMO,

AD DIEM XXII. AUGUSTI AN. O. R. MDCXCI.

Placido Eruditorum Examini submittet

JOHANNES FRIDERICUS HÖRNIGK,

Hallâ Saxo. A. & R.

Francofurti ad Viadrum, Literis CHRISTOPHORI ZEITLERI.

V I R O
REVERENDISSIMO, GENEROSISSIMO,
SPLENDIDISSIMOQVE,
DOMINO
CONRADO BAR-
THOLDO de STILLEN,
SERENISSIMO atq; POTENTISSIMO
PRINCIPI ELECTORI BRAN-
DENBURGICO

â
CONSILII CAMERÆ AULICÆ INTI-
MIS, DECANO CAPITULI HAVELBERGENSIS,
DIRECTORI POSTARUM, PRÆFACTO
RATIONUM ELECTORALIUM;
HÆREDITARIO in Fregdorff &c.

*Domino, Mæcenati, Patrono, ac cùm
affinitatis, tum aliarum necessitudinum jure
Parentis instar sibi colendo,*

BIBLIOTHEC
PONICKAVIAN

Hoc Exercitii Academici Specimen

D. D.

Cliens humillimus

JOHANNES FRIDERICUS HORNICK.

B. L. S.

Offertur disputatio de jure oblivionis, quæ voce simpliciter sumptâ, ipsa haud titulo se commendabit; vix enim accedet aliquis, cui olim molesta Præceptorum manus oblivionem non reddidit odiosam; aut qui nunc non doleat quòd omnium recordari nequeat. Sed maximam perlegens invenies differentiam; ita ut, cum illam, ut defectum animi vituperaveris, nostræ contrà utilitatem in publicum incredibilem prædicaturus sis. Est equidem hæc bona oblivio non boni sed mali, scilicet injuriarum, adeò rara, ut post lapsum elapsam quasi hominibus dixeris, & in Mundo vix mundum à studio vindictæ inveneris. Generalem obliviscendæ injuriæ disciplinam, quæ nulla alia generosior est virtus, cum apud alios satis laudata sit, ego in exordio paucis attigi; species verò hujus cum se offerat Amnestia injuriarum bello factarum, à quibusdam libata, à nullo ex professo tractata, dignam judicavi, quæ propositæ disputationis thema existeret. Sed ut ordinem scias, B. L. habebis in sequentibus primò jura, quæ pace inita, at partibus non reconciliatis, è bello remanent. Morbos pacis hæc non iniquè dixeris, imò ipsam hanc pacem propter varias rixas & altercatio-

)(

ACS

nes ex denegata restitutione rerum amotarum & jurium inter utrosq; cives orientes, bellum. Postea verò videbis saluberrimos Amnestiæ nostræ effectus, & miraberis tanquam panaceam omnes eos politicos morbos sanantem. Ipsa Germania nostra, nunc theatrum Martis, brevi exemplum sit velim: maximè enim hæctenus vulnerata, & ad ab effuso suo nobili sanguine ferè exangvis, in pace vulneribus suis quæret emplastra, in amnestia nostrâ medicamentorum fructum sentiet. Mihi itaq; hæc saluberrima pacis jura, pro viribus demonstrare placuisse, tibi, B. L. non displicebit. Potuissem quidem ex civilis juris materiis eligere aliquam, sed de iis quotidianæ instituuntur disputationes, & postquam parum temporis solida informatione Magnifici Domini Præsidis, veri & incomparabilis Juris naturæ & Gentium, nec non civilis Antistitis, annuente fortuna fruitus sum, maximè prioris studii excellentia arrisit, nec facile quisquam fateri gravabitur, fundamentū illud esse, cui hujus in ædificata moles firma hæctenus stetit, & cum hoc Subditos regat, regentibus illud imperare. Excipe itaq; benignè oblatum, B. L. & si me lapsum invenies, corrige pro humanitate tuâ, cum tibi ipsi fatendum sit, mortales esse tales, à quibus perfectū sperari nequeat, eorumque acta supra omnem censuram asserere, idem sit, ac dicere esse Solem & Pardum sine maculis, Manucodiatam cum pedibus, vel, ut vulgus amat, quatuor sic dicta elementa esse corpora simplicissima & omnium corporum principia. Vale & fave.

PRÆ-

PRÆFATIO.

SUMMARIA.

1. **H**omines beneficiorum esse immemores, odiorum tenaces.
2. Principuos odiorum fomites esse bella.
3. Ea eorumq; vindictam omnem pace non tolli, sed de iis transigi solere per Amnestiam: Hanc nec tractatam adhuc fuisse, nedum ex Jure Gentium expositam.
4. Postliminii in pace cum Amnestia connexio. Ordo tractandi. Consensio Juris Gentium & Romani.

I.

Natura comparatum est cum hominibus non naturâ, sed vitio suo, ut facillima inter eos sit oblivio beneficiorum, difficillima injuriarum, omninoq; malint meminisse offensarum, quarum nomine ipsis alii tenentur, quam officiorum, ad quæ ipsi aliis. Adeò in lucro ponitur vindicta, in damno gratiæ relatio! Non semel hos mortalium mores graviter notat Dion Casf., eamq; causam affert, cur ab omnibus deserti fuerint, cum Cicero, qui oratione omnes lacesiverat, Dion. Lib. 38. Hist. Roman. tum Senatus Romanus, qui decretorum inconstantia omnes offenderat. D. Casf. lib. 46.

II. Quòd si offensi uncula quædã adeò mordet, quæ tandem indignatio, quæ odii, irarum, vindictæq; rabies

A

(2)

rabies bello concitabitur, quo in patriam, in sacra, in bona fortunasq; in nostra & conjugum ac liberorum nostrorum corpora vitamq; sævitur, omniumq; vastitas paratur? Hinc, qui morsus! Equidem Claudius Cæsar, etsi deditio Mithridatis, hostis potentissimi, ipsi offerretur, *dubitavit tamen, accipere captivum pacto salutis, an repetere armis rectius foret; quia dolor injuriarum & libido vindictæ eum adigebat;* uti Tacitus loquitur 12. Ann. c. 20. Unde, ut facillimè pax bello mutetur, at difficillimè bellum pace: quemadmodum proclivissimum est navigantibus, in Syrtes, in Scyllam Charybdimq; incidere, at tantùm non impossibile, inde emergere. Ita prudenter legati Philippi bellum incendio comparant, quod si quis semel excitaverit, *ἐκέλι τὸ λοιπὸν ἐπὶ τῇ ἑστῆ περιπέσει γίνεσθαι τὸ συμβαῖνον quicquid de cætero fieri contingit, non amplius in ejus arbitrio positum est.* Polyb. Hist. XI. c. 4.

III. Nec pace omnia coalescunt bellorum vulnera, sed supersunt è bello, etiam facta pace, jura postliminii, aliaq; vindictæ genera, odiorumq; ac ulcerationum vestigia, de quibus seorsim transigi, mos, fas, piusque est. Quod & Tacitus commendans; *Bellorum, ait, egregii fines sunt, quoties ignoscendo transigitur,* lib. 12. An. c. 19. Iis vero abolendis, cùm adhiberi hodie inter Christianos soleat vetus & saluberrima *Amnestiæ* clausula, eam materiam, quam (etsi Boeclerus, Mevius, & paucissimis Boxhornius discursum hoc nomine ediderint) nondum tractatam, nedum ex Jure Gentium expositam fuisse ex collatione sequentium apparebit, operæ pretium visum est, hîc compendio exhibere.

De jure

IV. De jure verò Postliminii etsi magis pervagata sit quæstio; tamen de eo, quod in pace obtinet, parum tractatum est. Id autem Jus cum moderetur Amnestia, atq; ex eodem capite utraq; quæstio ducatur, præmittemus, & initiò jura illa, quæ in pace ex bello reliqua sunt, ordine exponemus *in Sect. 1. 2. & 3.* tum deinde, qua ratione de iis per amnestiam transigatur, *Sect. 4. & seqq.* ostendemus. Illa jura sunt quasi morbi pacis, quorum genera referuntur, tum remedium amnestiæ singulis adhibetur, & utrumq; ad jus gentium exigitur. Ex quo periculum fit summi illius consensus, qui est inter Jus Gentium & Romanum, etiam cum ab invicem discedunt: unà enim apparebit utilitas illa, & ratio civilis, quæ jus gentium à civili distinxerit.

SECTIO I. PRÆMITTIT GENERALIA.

1. Definitio belli. 2. Convenientia belli cum judicio inter privatos ostenditur. 3. Naturam omnis contentio- nis esse, ut quæq; pars sibi iustribuat, adversario neget: idq; dici hic JUDICIUM PARTIS. 4. Actus utriusq; partis belli- gerantis à gentibus pacatis pro justis haberi.	5. Nisi tales, qui omnium ju- dicio illiciti sunt. 6. Quid pax sit? 7. Hinc infertur (I) per pa- cem non decidi jus cause, sed tantum de ea transigi. 8. (II) Pacis natura non inesse amnestiæ. 9. Refutantur dissentientes. 10. Ostenditur, pacta, etiam vi metuq; extorta, jure gen- tium obligare; & alterum teneri

teneri ex pacto, alterum
vicissim ex vi injusta.
II. Qua sit vis injusta?

(4)

12. Refutantur, qui statuunt
fidem hosti armis extortam
non obligare.

I.

BELLUM in genere est qualibet per vim decertatio.
Cic. 1. off. c. 34. quâ voce non actus (ut Grotius
putat) sed jus seu legitima facultas notatur; uti id solen-
ne est hujusmodi vocibus, cum primis in jure,
arg. l. 51. de Obl. & act. Hic autem intelligitur bellum
publicum, seu decertatio per vim publica, quæ est de
causa inter summas potestates controversa. arg. l. 24.
de Capt. & postl.

II. Bellum verò inter summas potestates, cum aliū
illæ judicem non habeant, idem est, quod judicium
inter privatos. Utrumq; est de negotio aliquo du-
bio seu controverso inter partes, (adeòq; semper legi-
timum certamen partium significat;) de quo illæ di-
sceptant armis; hi apud Judicem.

III. Hinc, uti in omnibus judiciis & disceptationi-
bus, ita in bello, quæq; pars sibi jus asserit, adversario
negat; & uterq;, se jure, adversarium injuriâ agere;
uterq;, sua arma justa, hostium injusta; uterq; deniq;,
quoties ipse bello quid agit, capit, lædit, id jure; quoties
hostis, injuriâ fieri; & sibi soli, non hosti, jus ex acti-
bus bellicis nasci contendit. Atq; hæc est natura o-
mnis disceptationis seu contentionis, quippe quæ in
contradictione consistit. Uti cum Salustius in bell. Ca-
til. in princ. inquit: *Diu magnum inter mortales certamen
fuisse, vine corporis, an virtute animi magis procederet?*
certamen id in contradictione partium constitit. Hoc
autem

(5)

autem iudicium cuiusq; partis, quo ab invicem dissi-
dent ac disceptant de iustitia belli & actuum bellico-
rum, valet intra partis ejus, quæ id statuit, fines,
& civitatis illius seu imperii limites; ita ut, si intra ho-
stis, ejusve amicorum fines res peragenda definiendaq;
fit, hostilis; si intra nostros, amicorumve nostrorum
limites, nostri iudicii valitura sit autoritas, cum neu-
tra alium iudicem habeat: cuiusq; verò partis amici
& socii eandem cum ipsa causam, idemq; iudicium
sequantur. Atq; hanc contentionem partium, quæ
alium iudicem non habent, sed jus armorum, nos
Judicium Partis dicemus in processu.

IV. Econtrariò reliqui Populi, qui neutri partium
addicti sunt, quicquid utrinq; in bello fit, pro jure ha-
bent, nihilq;, quod armis ab utraq; parte agitur, pro
injuriâ: neq; enim cognoscere aut statuere de injusti-
tiâ partium jure possunt, qui earum iudices non sunt;
neq; partes, quæ iudicem non habent, injuriæ ab aliis
convinci vel condemnari. Necesariò igitur utriusq;
partis factum, quod vi armorum peragitur, apud om-
nes reliquas gentes pro jure erit: quia justum id ha-
betur, cujus injustitia doceri non potest; id verò in re
controversa ritè fieri sine iudice nequit. Quin hoc
ipso, quòd gens aliqua factum partis improbaret, ho-
stium rationem indueret, & desineret esse media, quia
adversæ partis causam iudiciumq; sequeretur. Atq;
hoc iudicium gentium pacatarum in ipsarum territo-
riis, dum ibi res peragenda est, obtinet. Hoc ipsum
verò principium esse, quo nititur quoq; Jurisprudentia
Romana, patet ex *L. 19. in fin. princ. L. 12. §. 9. de Capt. & postl.*
Conf. Sect. 2. ubi constabit universum jus postliminii à
Romanis Jctis ex hoc principio constitutum fuisse.

A 3

V. Se

V. Secus ergo est, si tale factum sit, quod communi jure gentium, omniumque judicio licitum vel illicitum habetur; uti si Vasallus hosti contra Dominum suum serviat. In iis enim non contradicunt sibi judicia partium, sed conveniunt: idque pro jure vel injuriâ unanimi omnium suffragio habetur, nec unius gentis judicium alteri præfertur.

VI. PAX est *transactio de causâ inter summas potestates controversâ*. Pax enim de eodem negotio initur, de quo bellum erat, vel metuebatur, uti in privatorum litibus de eo transigitur, de quo lis erat, vel litis metus. *L. 65. §. 1. de Cond. indeb. L. 2. C. de Transact.* Uti ergo bellum est de causâ inter summas potestates controversâ; ita de eadem & pax fit.

VII. Hinc notamus I. per pacem non decidi jus partium seu causarum justitiam, quia de ea transigitur saltem per pacem; *Th. 6.* aliud autem est decisio, aliud transactio: per hanc enim quod quisque consequitur non jure causæ suæ, sed ex libera conventionione partis adversæ percipit: neque per transactionem deceditur jus causæ, sed in medio relictum remittitur.

VIII. Hinc II. pace simpliciter facta non continetur transactio de damnis atque injuriis pendente bello factis: pax enim sola & nulla adventitiarum pactio-
 accessione tincta, tantum est transactio de causis belli; *per Th. 6.* adeoque damna, injuriasque durante bello factas nativo suo ambitu non complectitur: aliud enim sunt injuriæ ac damna, quæ bello fiunt, aliud belli causa: illa cœptum bellum sequuntur, hæc ante bellum est, & bello prior: ex illis bellum nascitur, hæc ex bello; illæ ad privatos quoque pertinent, hæc publica est. Transactio igitur de altera causa ad alteram extendi nequit.

Finge

Finge: **Controversum** fuit inter duos Principes Jus navigandi, uti hoc seculo inter Christianam Svediaë, & Christianum IV. Daniaë Reges navigatio per fretum Oresundicum, & Balthicum; Hæc causa belli fuit, ut dicitur in pace facta An. 1645. apud Loccen. *in Hist. Sved. pag. 867.* De hac causa seu lite ita per pacem transactum est, ut utraq; pars certis legibus navigaret, quæ pax est apud Loccen. *d. l.* Cum hæc transactione nihil commune habet, quæstio de damnis atq; injuriis in bello invicem illatis, de quibus proinde nondum videtur transactum. Neq; verò ex hoc pacto Principum de causa publica interposito, privati qui damnum passi sunt, vel obligantur ad res suas remittendas, vel jus acquirunt ad persequendas: quippe quæ & alia causa est, & inter alios, nec quicquam de iis in pace, ut ponimus, dictum est. Deniq; cum damna ea naturaliter ferre debeat, qui non justam causam bellandi habuit, de justitia aut probabilitate causæ belli nihil in pace deciditur, sed utrinq; transigitur, per *Th. 6.* Non ergo ex pace inferri aut cognosci potest, utrum reparanda sint belli damna, an remittenda; sed particulari ad id pactione opus est. Et aliàs non potest pace facta superesse jus postliminii, si ipsa pace transactum jam esset de damnis privatorum; quod tamen durare patet ex *L. 12. pr. Capt.* Atq; hæc causa est, cur populorum istorum, inter quos bellum erat, cives, nequidem pace facta liberum commercium mutuum haberint, aut tutò commeare potuerint, nisi jus hospitii cum ipsis vel amicitia contracta fuisset, uti infra in explicatione *L. 5. §. 2. eod.* demonstrabimus. Uti & hæc causa est, cur plerumq; in tabulis pacis non tantum de causa belli, & lite ipsa, sed & de damnis & inju-

iniuriis, pendente bello illatis, & utriusq; subditis tam sollicitè & prolixè nominatim quoq; caveri soleat. Idq; progressus disputationis luculentissimè confirmabit.

IX. Vehementer igitur errant, qui ipsâ pacis naturâ contineri Amnestiam seu transactionem de damnis ac injuriis bello factis existimant, ut Gudelinus *Comm. de Jure Pacis cap. 3.* qui ait: *In eâre (scil. amnestia) consistit substantia pacis, & absq; illa nequit esse pax: atq; adeò paci inesse ista Lex intelligitur, quamvis nominatim dicta non fuerit.* Cum eo, verbis quoq; ipsius descriptis, consentit Besoldus *Diss. Jurid. Pol. de Pace c. 3. §. 6.* At non ita secum; nam *in c. 1. §. 4. d. tract.* bis separat ac distinguit à pace transactionem de damnis, & iis, quæ bello passi sunt: quæ argumento sunt, nec pacis nec amnestiæ rationem satis perspectâ esse. Ita Mevi9, J Ct9 insignis, *Amnestiam, ait, esse legem pacis naturalem, & naturaliter paci inesse. part. 2. dec. 24. n. 1.* Quo errore quoque imbutus Grotius *de J. B. & P. lib. 3. c. 20. §. 11. & seqq.* quem alii sequuntur, quærit: Pace simpliciter facta absque mentione damnorum & injuriarum, *an id actum videatur, ut res in eo, quo sunt, maneant loco, an ut ad initium belli redigantur?* Qua re plura peccari videntur: tum quòd istam paci inesse ponit; tum quòd alterutrū statuendum putat, vel remitti damna vel restitui, cum aliud juris esse possit, uti jus postliminii &c. tum denique, quòd quædam de jure postliminii &c. erroneè inde deducit; ut ex dicendis perspicuum erit. Eò minùs verò dissimulandus est hic error, quò & gravior est, & omnibus juris confundendis opportunior.

X. Deniq; observandū, quòd pacta etiam vi metuq; extorta valeant jure gentium, fidesq; data omnino servanda sit, etsi vis illicita ac privata, v.g. prædonis, fuerit.

erit. Nec enim obstat, quod prædo scelere egisse videatur, unde actio ei dari nequeat. Alia enim causa est scelus prædonis, alia pactum promissoris: ex quibus diversis causis diversæ invicem oriuntur actiones, alia, quâ promissor tenetur prædoni ex suo pacto & fide data: alia, quâ vicissim Prædo ex injuriâ seu delicto suo, scilicet violentiâ: quod latè demonstrat Magnificus Dominus Præses in Lectionibus *ad Grot. l. 2. cap. 10. §. 7.*

XI. Vis autem, quam privatus intulit, illicita, atque adeo injuria est; quam verò hostis, ea apud Nos, & apud Amicos nostros pro injuriâ habetur, apud Hostes pro jure: *Th. 3.* apud pacatas seu medias Gentes itidem. *Th. 4.* Unde si quis pacisci coactus est, ipse quidē semper tenetur ex pacto omnium judiciō; sed qui coëgit, si privatus est, non minùs omnium judiciō ex injuria; si hostis fuit, nec jus belli excessit, non tenetur, nisi judiciō hostis; adeoq; si apud eum inveniatur, *Th. 3.*

XII. Detestamur igitur sententiam eorum, qui fidem hosti non modò publicè (quod omnes fatentur) sed & Privato datam, quoniam in prædonibus, & omnibus hominibus, sanctissimè servandam esse non concedunt; etsi in eâ Cicero quòq; odio causæ aliquando delabi videatur, eamq; Bartolus integrò discursu, & acriùs Uldaricus Zasius contra Eckium Theologum, qui hoc nomine eum Dissertatione oppositâ inceserat & objurgaverat, defendat in *Apologiâ, quæ adjecta est Zasio sing. Resp. fol. 427.* in cujus fronte hæc verba præmittit. *Videbis, Lector, Eckium Jura civilia non perspectè intellexisse, &c.* Verùm minùs utiq; perspectè hi Jcti, Bartolus & Zasius (quod pace magnorum Virorum dictum sit) Jura Gentium intellexisse, sed occasione Juris civilis deceptos,

ptos, rationem Edicti Prætorii, *Quod metûs causa*; & Juris Gentium non distinxisse constat. Ea enim hæc est, quòd in hóc actu, ubi coactus quis ptomittit, duæ distinctæ sint obligationes & causæ; altera ex *Pactò*, quo promissor tenetur, altera ex *Scelere*, quò vicissim Prædo: quarum proinde Jure Gentium distinctæ sunt præstationes. *Th. 10.* Sed Prætor cõpendiò utitur, & cum prædo rem ex pactò quidem accipere, sed acceptam ob delictũ cū omni damnò restituere deberet; (quò jure utitur Pontif. *inc. 6 X. de jure jur.*) ille actionem ipsã ex pactò prædoni in pœnam delicti aufert, obligationemq; rescindit. Quod magnum compendium est, ubi res in Judiciò agitur, & utraq; pars eòdem Jure civili utitur. At in quæstionibus Juris Gentium hæ causæ non confundi, sed omninò seorsim, atq; ut distinctæ, prout sunt, considerari debent. Valuit utiq; contra *Zasium* fides, quam *Regulus*, etsi privatus, hosti dederat, adeò, ut nulla tot præsentium necessitudinum species eum avellere inde potuerit, & *Senatus Romanus* tantum *Virum*, ac belli *Ducem*, *Reipublicæ* adeò necessarium, ad hostem iterum dimiserit, cum quasi ex hoste captum retinere potuisset, si fides data non obligasset, quod *Cic.* comendat. *Offic. l. 1. c. 13.* Sed & decem captivi ex clade *Cannensi* Romã fide datã missi, ultrò ad hostem redierunt, exceptis duobus, quos cum pars *Senatûs* *Romani* ob hanc perfidiam ejicere urbe vellet, sed victa esset plurium miseratione, usq; adeò tamen intestabiles invisosq; fuisse memorant, ut tædium vitæ ceperint, necemq; sibi consciverint. *Gell. 7. N. A. 18. Liv. lib. 22. in fin.* Cùm *Galli* in ipsò perfidiæ, & falsi ponderis crimine ad fidem provocarent, *Camillus* tamen non contendit, fidem datam iis servandam.

dam non esse, sed, se Dictatore insciò, dari non potuisse. Liv. s. c. 49. etsi ea ratio, si accuratè trutinetur, nec tùm necessaria, nec satis Jure gentium tuta fuerit: sed id hujus loci non est. Hanc verò sententiam contra Bart. & Zasium defendit post alios quoq; Hottom. *Illustr. quest. 7.*

SECTIO II.

De

JURE POSTLIMINII IN PACE.

1. <i>EX</i> Judicio Partis sequi Jura Postliminii, si ab hoste captū intra fines nostros redierit: Idq; ipsum esse principiū Jurispr. Romanae. 2. Idem obtinere, si capta ad socios pervenerint. 3. Non verò, dum apud hostes sunt. 4. Nec si apud alias Gentes pacatas. Rejicitur contraria sententia. 5. Postliminium esse in rebus mobilibus; aliter verò de jure Romanò, & cur? 6. Moribus obtinere Jus G. contra Grotium.	7. Probatur porrò ex ipsius Grotii ratione. 8. Ostenduntur ineptia Judicati Parisiensis. 9. An hodie personis opus sit postliminiò Jure Gentium? Aff. 10. Mediò tamen tempore in civitate suà captis omnia manere integra, etiam possessionem, & matrimonium. 11. Jure Romanò duplici fideione, & quidem salubriter, iis cautum esse. 12. Inter Christianos rebus, non personis postliminiò opus esse.

B 2

13. An

13. An deditis sit jus Postliminii? ubi notatur: (I.) Distinctio inter deditioem, & alienationem simplicem.
14. (II.) Deditio quousque valeat, & quale Jus transferat.
15. Deditos regulariter non habere Jus postliminii.
16. Quos populus dedit, eos se ipsos eximere posse; at non recipi.
17. Omnia dedita armis recuperari posse, etiam à pacatis.
18. Secus esse, si ipse Populus dedit.
19. Deditis personis ac Urbibus, quas hostis dimisit, vel deseruit, esse Jus postliminii asseritur.
20. Probatur Rationibus.
21. Porro ab Absurdò.
22. Tum moribus Romanorum.
23. Item ex Jure Civili: ubi de L. ult. ff. de Legationibus.
24. Denique Consensu Gentium,
25. Exempla Provinciarum, Belgii de anno 1672. & hodierna Palatinatus.
26. Populum quousque recuperare pristina Jura in Urbes restitutas; etiam in vitas.
27. At in privatos non nisi volentes.
28. Postliminium Jure Gentium durare in Pace, ostenditur.
29. Idem probatur ex Jure Romano: ubi L. 5. §. 2. de Capt. & postl. novè explicatur, & contra Dd. & Grot. cum qui ad morem pradandi etiam referunt, demonstratur, cum morem à Romanis, nedum Christianis Imperatoribus nunquam probatum, minus usurpatum fuisse.
30. Itidem ex L. 12. pr. ff. de Capt. & Postl.
31. Porro ex Aelio Gallo; ubi de L. 7. pr. eod.
32. Modi, quibus cessat Postliminium; vel quia Jus sine eò quousque salvum est, vel, quia ne per id quidem.
33. Priore sensu cessat, in captis per inducias, à latronibus, piratis, bello civili, tyrannis.
34. 35. 36. Posteriore, in receptis per inducias, in transfugis, plene devictis, & eò, qui Jus suum deseruit.

I. Hinc

Hinc sequuntur I. Jura Postliminii in Bellô & Pace; cùm in Rebus, tùm in Personis. Si enim Res, quas hostis à civibus nostris cepit, intra fines nostros reversæ fuerint, cedunt pristinis dominis; non iis, qui receperunt: quia ex nostra parte asseritur, non jure eas dominis suis bellô ablatas, adeòq; iis restituendas esse; *Secđ. 1. Th. 3.* quod Judicium nostrum, intra fines nostros, ubi res nunc sunt, valet. *d. Th. 3.* Idemq; est in personis, quæ ab hostibus captæ, & quòvis modò reversæ, pristina jura, quæ ablata sunt, omnia recipiunt, quasi nullò jure ablatas. Quæ eadem est ratio Quintiliani. *lib. 5. Inst. c. 10.* quoniam ipsius Juris prudentiæ Romanæ, *in l. 19. in pr. ff. de Capt. & postl.* ubi ratio, cur captus & reversus postliminium habeat, hæc redditur: *quia per injuriam ab hostibus detentus est; id quod naturalis æquitatis esse dicitur.*

II. Idem est, si non quidem intra nostros fines; sed ad socios vel amicos nostros, qui idem nobiscum Judicium, eandemq; causam sequuntur, pervenerint: cùm enim idem Judicium nobiscum sequantur, apud ipsos quoq; perinde ac apud nos, Res ab hostibus injuriâ captæ, & ablatæ dicuntur, *Secđ. 1. Th. 3.*; quod ipsum jure Romanò itidem statuitur. *L. 5. §. 1. L. 19. §. 3. eod.* Id factum, cùm Pœni diutissimè vexatâ Siciliâ plurima inde ornamenta ac Sacra Carthaginem asportassent: captâ enim post Carthaginem P. Scipio civitatibus Siculis, quæ tùm sociæ erant Romanorum, omnia ea postliminiò restituit, ut prolixè recenset & laudat Cic. *in accus. Verr. 6. cap. 72. & seqq.* Et Camillus Sutrium, & Nepete, duas Urbes socias ex hoste receptas, sociis reddidit. *Plut. in Camill. c. 58. Liv. l. 6. c. 9. 10.*

III. At, dùm res captæ apud hostes sunt, nihil quicquam nobis in eas Juris est; sed hosti dominium jure belli quæsitum fatemur: quia hostis jure se abstulisse contendit; & hoc Judicium apud ipsum valet. *Sec. 1. Th. 3.* Unde nihil interim petere, nedum Pace secutâ vi agere possumus.

IV. Idemq; est, si res, vel personæ captæ ad alias Gentes pacatas aut medias pervenerint, ut nondum sit Jus postliminii; nam & illæ Gentes, cum aliarum Gentium Judices non sint, factum harum pro Jure habent. *Sec. 1. Th. 4.* Errant igitur omnino, qui apud hos quoq; Populos medios Jus postliminii esse existimant, atq; in eum sensum detorquent Grotium *l. 3. c. 9. §. 2:* non enim medii utiq; populi essent, qui quod pars altera bellô cepit, injuriâ captum, indeq; alteri restituendum dicerent; nec pacati, qui bellantium causæ ac litibus se miscerent.

V. Nec aliud est in Rebus mobilibus ex hoste receptis, in quibus eâdem ratione est Jus postliminii *d. Th. 3.* Unde, quod apud Romanos aliter statutum, & illæ capientibus in prædam datæ, juxta communem sententiam, videntur, *L. 28. ff. de Captiv. & postl. exceptis,* quæ ad belli usû pertinent, nec turpiter amissa sunt, *L. 2. ff. eod.* jus merè voluntarium est, ad animandos in prædam milites factum.

VI. Mores nostri conciliati cum Jure Gentium videntur, contra atq; existimat Grot. *de J. B. & P. lib. 3. c. 9. §. 15.* Nam & multorum adhuc memoriâ armentis civium ab hoste abactis, deinde receptis, tempus datum est civibus ad sua recognoscenda. Et, cum Cæsarei milites per bellum Germanicum res captas in Saxoniâ aliis venderent; dominis prioribus eas redditas, &

tas, & ita sæpiùs judicatum esse, refert Carpz. *Jurispr. for. p. 4. const. 35. def. 8. in fin.* prætiò quidem redditò; sed id ipsum Jus Gentium est, cum ipse quoque dominus aliter recuperare non potuisset, *arg. l. 65. in pr. ff. de R. V. L. 6. ff. de Capt. & postl.*

VII. Idque vel maximè ex eò docetur, quòd Grotius secundùm se allegat, alicubi constitutum esse, ne naves habeant postliminium. Earum enim valdè singularis est ratio; tum, ne Exercitores lucri cupiditate eas temerè in pericula tempore belli mittant; tum, quòd propter usum eorum in bellò maximè interest civitatis, ut publici Juris maneant: tum propter pacta cum iis inita, quibus concedi solet, ut suò sumtu naves hostium capiant; vulgò *Capers.* Ex eò igitur, quòd constitutum id singulariter est in navibus; inferendum potiùs, & in rebus, & in locis, ubi constitutio deficit, Jus Gentium seu postl. valere.

VIII. Nihil verò injustius eò, quòd in summò Auditoriò Parisiensi Grotius tum, cum scriberet, judicatum ait, ne civium Gallorum bona à prædonibus Algeriensibus capta & recepta, cederent pristinis dominis, quòd capta Jure belli mutassent dominium; *lib. 3. c. 9. §. ult.* Nam & Judicatum hoc, & ratio ejus planè adversantur Juri Gentium; quia cum prædonibus Jus belli non est, nec ab iis capta mutant dominium; & eadem ratione tolleretur Jus postliminii quoque in rebus soli, & hominibus, atque adeò in universum; quia semper res captæ mutant dominium jure belli.

IX. Personis autem captis, dubium videtur, an opus sit postliminiò ex ipsò Gentium Jure?

Resp. esse opus; quia captus verè fit servus hostium. Et licet, mos sæviendi in corpus servi modum Juris Gentium atrocitate servitutis longè excesserit, nec
Jus

nihil
nium
e se
va-
um
id a-
non-
m a-
pro
, qui
esse
rium
quod
alteri
um
oste
minii
m, &
nem
exce-
sunt,
ndos
um
p. lib.
nen-
opus
um
ras in
eddi-
s, &

Jus Gentium, sed injuria atq; immanitas fuerit; tamen amittit hostium judiciô, & sic, dum apud hostes est, rerum suarum dominium. Reversus ergò postliminiô id recipit, quasi injuriâ detentus. *Tb. 1. sup.*

X. Sed mediô tempore quæ rerum ipsius apud suos conditio sit, in difficili est? Resp. Capto apud suos interim omnia jura integra esse debent, eaq; cura civitatis, ut vel à familiâ ejus administrantur, vel à Curatore: quô proinde factô possessio quoq; integra, nec eam de novô apprehendi; nedum matrimonium, quod Jure Gentium inter servos quoq; justum est, novô consensu repeti necesse erit.

XI. Verùm Jus Romanum certâ Lege id definire maluit, quàm incerto arbitrio Magistratûs relinquare; eòq; bona capti statim heredibus ejus addicit, quasi capto statim mortuo. *L. 18. ff. de Capt. & postl.* Sed reverso omnia restituit, quasi nunquam capto. *L. 16. ff. eod.* Quæ causa est, cur possessio tamen denuô apprehendi debuerit, *l. 23. §. 1. de acqvir. vel omitt. poss.* uti & matrimonium capti, cum ex sententiâ istorum temporum inter servos non fuerit, erat integrandum. *l. 6. de Divort. l. 8. l. 12. §. 4. l. 14. §. 1. de Capt. & postl.*

XII. Inter Christianos non opus quidem est postliminiô ratione personæ, quæ apud hostes quoq; lenitate morum nostrorum libera manet; at ratione rerum atq; Jurium, quæ hostis abstulit, & Jure belli dominium quæsiuit, postliminium durat.

XIII. Hæc de bellô captis. An idem in deditis si-
ve personis, siue Urbibus & locis? Hoc, ut solidè definiatur, sciendum est (I) Quòd aliud sit deditio bellica, aliud alienatio, & translatio Juris, quæ fit ex transactionis, pacis, donationis aliâve causâ simili.

Hæc

Hæc enim omnium jure ac judiciô justa causa est
 domini justè & in perpetuum transferendi, uti, cum
 ita transigitur, ut hostis Urbem habeat, atq; à bellô
 recedat; omni enim jure transactiones de litibus & bel-
 lis justissimæ sunt, & nequidem judiciô Partis quicquã
 in iis injuriæ; nec adèo hóc casu unquam est Postlimi-
 nium. *Sec. 1. Th. 5.* At deditio bellica etsi dominium
 quòq; omnium judiciô ex mutuô consensu transfe-
 rat, duo tamen ei insunt; (1) Quòd nos contendimus,
 injuriã nos compulsos ad dedendum; quæ tamen vis
 Jure Gentium neq; consensum, neq; natam ex eô ob-
 ligationem tollit. *Sec. 1. Th. 10. & seqq.* (2) Quòd ei spes
 recuperandi juris perditæ insit; quia durante bellô fit,
 in quô vel armis, vel pactis, aut pace sequente, vel
 aliis modis res ultro citroq; repeti restituiq; solent,
 In hunc igitur eventum deditus non videtur juribus
 suis renunciãsse; non enim id agit, ut juribus, quæ
 aliàs habiturus esset, renunciaret, sed ut ea præsentis
 periculo, v. g. direptionis hostilis eripiat, atq; in præ-
 dictos eventus conservet. Fit quidem etiam deditio
 ex præcedente sponsione, uti Mancini & Postumii ex
 sponsione Numantinã & Caudinã, adèoq; purè & ju-
 re perpetuô fieri videtur, sed tamen nec ab eã abest
 spes restitutionis.

XIV. (II) Quòd per deditioem quicquid in re
 deditã nostrum est, hosti acquiratur; & quidem quo-
 ad jura dedentis propria, omnium judiciô; quia de
 iis ipse statuere potest: quoad jura autem tertii, pe-
 rinde est, ac si res capta ab hoste esset, non dedita;
 cum enim, qui dedidit, non habeat jus dedendi & in
 hostem transferendi, nisi quod suum est, hostis tamen,
 jure belli, quicquid hostile fuit, acquirat, utiq; jura

C

hæc

hæc non consequitur vi deditiois, sed vi propriæ occupationis; quia dedendo cepit, atq; in potestatem suam redegit, adeoq; non factô deditis, sed suô capientis tantum.

XV. Hinc sequitur, quòd is, qui se dedidit, subducere se hosti contra proprium suum factum fidemq; datam, & redire ad suos non possit, sed si redeat, pro transfuga habendus sit. Ex eâ enim deditioe hosti omnium judiciô jus quæsitum est, cum Jure Gentium fides hosti data & pacta cum eô inita utiq; servanda sint. Neq; igitur Postliminium habet, quasi injuriâ detentus. Et licet dicat, injuriâ hostis se compulsus ad deditioem, eò tamen non tollitur obligatio fidei datæ. *Th. 13.* Quod & ipsum Jure Romano constitutum in *l. 1. ff. de Capt. & postl.* & sanctissime servatum fuit. Idemq; verum fatemur in urbibus, Provinciisq;, quæ se dediderunt, ne se eximere hosti, Postliminiôq; uti possint, eâdem ratione.

XVI. Si verò populus ipse dedidit personam, vel urbem, eximere illa quidem se hosti potest, perinde ac si capta esset. *Th. 14.* quia suô factô dedita non est, & populus jus suû tantum in civem vel urbem hosti transfudit; non verò jus privatum ab hoste se tuendi, quod naturâ cuiq; competit, iis ademit. At populus eas recipere contra factum suum fidemq; datam nequit, *Th. 15.* Unde Clælia, quæ Porfennæ ut obses dedita fuit, jure quidem suô aufugere inde poterat, sed Populus Romanus reddere debuit, aliàs Porfenna pro ruptô fœdus habiturus erat, ut ipse ait apud Livium *l. 2. c. 13.* Quid si ergò hostis non reposcit? Jure recepta res videtur ac Postliminium habet, uti res capta, quod proinde ei denegari nequit. Neq; hinc discedit jus
Roma-

Romanum in L. 4. in fin. de Capt. & postlim. ubi potest civitas non recipere deditum. Nam ibi agitur de eò, qui ex propriâ suâ sponsione à populò deditur.

XVII. At armis suis populus durante bellò omnia dedita recuperare ab hoste, uti res ipsius hostis proprias vi capere potest: atq; adeò, etsi hostis ea populo pacatò donaverit vel vendiderit, à pacatis quoq;, dum bellum est, repeti armis possunt: quia hostis non potuit ea, nisi cum causâ suâ alienare nec plus in alios transferre, quàm ipse habuit, neq; factò hòc suò jus nostrum pervertere. Atq; hoc quidem manifestum est, cum populus ipse non dedit; tum enim ejus ratione habetur res pro captâ. *Th. 14.* cujus dominiũ partis judiciò hostis ex justâ causa nactus non est, adeòq; qui ab eò accepit, quasi à non Dominò accepisse intelligitur.

XVIII. At si ipse populus dedit, difficile est dicere, cum ab hoste ipsò potuisset armis recipere, etiam à pacatò posse, in quem hostis trastulit: neq; enim potest populus quod ipse dedit, vel quasi non jure datum contra fidem factumq; suum repetere; vel jure belli, quod tantum cum hoste est, non cum pacatò. Unde, nec hòc casu eximentem se invitò Possessore recipere potest. *Th. 15.* At in rationes damnorum occasione belli sibi datorum referre id potest. *Sec. 1. Th. 8.*

XIX. Cum verò & hostis ipse indubiè personas, res, aut urbes sibi deditas deserere aut dimittere, vel pace quoq; aut pactis illæ recuperari possint, quaeritur, an ita desertæ, vel pactis, aut juxta *Th. 17.* armis jure receptæ habeant postliminium? Etsi verò id à JCto doctissimò negetur, tamen pace ejus Viri & salvò, quod magni facimus, illius judiciò deditis quò-

que, imprimis urbibus & provinciis, postliminium, his casibus omninò deberi statuimus.

XX. Tota enim ratio, quæ deditis postliminium negat, est, quòd juri hostis contra proprium factum ac fidem datam eximere se non possint. *Th. 15.* Ea verò hic cesat, ubi ipse hostis jus suum deserit, vel remittit, vel jure belli id ei aufertur. Deinde, quia deditioe bellicæ non id agitur, ut juribus suis, ultra quàm ab hoste cogitur, renunciaret, sed potius, ut ea in prædictos eventus conservet! *Th. 13.* Tum quia deditus contendit injuriâ hostili adactum se ad deditioem; quod etsi contra hostem allegare nequeat, donec sub ejus ditione est deditus, at ab illò dimissus, & suæ civitatis judicio redditus, contra suos potest. *Th. 13.* Porro si jura integra servantur captis, qui ultrò ab hoste aufugiunt, *l. 26. Capt. & postl. Th. 1.* non possunt illa negari deditis, qui ab ipso hoste deserti, vel armis pactòve recepti sunt: hi enim omnium Gentium judicò, in priorem conditionem reversi sunt, illos hostis negat jure reversos, *Sec. 1. Th. 5.* Et cum factò ipso in pristinum statum redierint, etiam pristini status jura ipsis debentur, deditioq; quæ remissa est, perinde est ac si facta nunquam esset.

XXI. Quid verò obstat, quò minus cives nostri integra sua jura habeant, si hostis non obstat? An, cum is spoliare eos desinit, nos spoliabimus? Et quorum deditioem in hoste abominamur, in eos ab hoste liberatos ipsi deditiois jura continuabimus, longè crudeliores ipso hoste; quia, quod is, cum per bellum jure posset, in hostem non fecit, id nos, cum jus non sit, per pacem in Cives molimur. & quæ civium jura adversus hostes tueri debemus, ea, cum per hostem

stem salva sint, ipsi oppugnamus. Quo quidem nihil magis repugnat communi civitatis voto atq; officio, quæ cum civium suorum Tutrix ac Parens sit, hoc factô tutor in prædonem abit, parens in hostem; atq; ex funestissimo luctuosissimoq; belli casu erepta jura vel captat vel invidet: in quem casum cum Reipublicæ causâ inciderint, quid iniquius est, quàm ut inde factô hostium emerfi, in eum factô civium recidant? Atq; hæc pia omnino vox est *Impp. in l. 12. C. de postl. rev.* qui civibus ex hoste vi bellicâ recuperatis postliminium decernunt, *quia eos non captos, sed receptos judicare debemus.* Quòd si ergò iis, quos ipsi jure belli recepimus, jura pristina denegare non possumus, nedum iis, quos sine ullô factô nostrô hostis ultrò dimisit, quippe in quos minùs juris, quàm in illos habemus.

XXII. Nec de jure Romanò dubitari potest, postquam id decisum est in causâ Mancini; si enim ei postliminium debetur qui & ex tuô factô ac solenni sponsione, & factô populi per Patrem patratum deditus est, multò magis ei, qui suô solius factô *per Th. 14.* Fuit quidem hæc causa inter Jctos ipsos Romanos valde olim agitata, maxime inter Viros gente & doctrinâ Romæ præcipuos Brutum & Scævola. *in l. 4. ff. de Capt. & postl.* cum enim C. Hostilius Mancinus à Numantinis in eas angustias cum exercitu redactus esset, ut ignominiosam Pacem, autore Tib. Gracchô, Virò summô, injussu Senatus inire cogeretur, Populus Romanus eum dedidit, & nudû vincitumq; ante portas Numantiæ exposuit: *Plut. in Tib. Graccho. c. 6. & seqq.* ubi nec ab hostibus receptus, & à suis desertus fuit: Romanam itaq; cum rediret, quæsitum est, an haberet

postliminium? Cicero refert in hac controversiâ inter peritissimos homines summam de jure dissensionem fuisse. lib. 1. de Orat. c. 238. quod & ex l. 4. ff. de Capt. & postl. & l. ult. ff. de Legat. videre est. Quin, cum Mancinus in Senatum introiret, Tribunus pl: eum de Senatû jusfit educi; quod memoriâ proditum esse diceret, quem Pater patrus dedidisset, ei nullum esse Postliminium. Cic. d. l. c. 181. vel, quæ â Jctis ratio allegatur in d. l. ult. ff. de Legation. quod ipsô decretô deditio civitas amittatur, perinde ac deportatione. Sed contrarium valuit, & Mancinus auguriô in castra reductus Præturam quoq; gesisse dicitur, in d. l. ult. quod & referunt Plin. de Vir. Illustr. c. 59. Cic. pro A. Cic. ad fin. Aur. Viet. de Vir. Illustr. in Mancin. Eutrop. lib. 4. Hist. Rom. & c. & meritò per jam dicta. Nec ratio advenfantium in d. l. ult. quicquam valet; qui pessimè deditioem cum deportatione contendunt. Deditioem enim pœna hosti solvitur, cui ex sponsione Numantinâ satisfactio hæc debebatur; non verò Reipublicæ seu Populo Romano. Hostis itaq; si hanc pœnam, ceu jus suum remittit, exigere ea â Republ. seu P. R. non potuit. Quod secus est in deportatione, quæ pœna Reipubl. & ex crimine commissô debetur, & quam proinde nemo nisi ipse Populus vel Princeps remittere potest. Ratio verò Cic. ad Trebat in Top. c. 37. nullius momenti & ab ipsis Jctis, qui diversum tenebant, in d. l. ult. rejecta est.

XXIII. Atq; ita jure quoq; Romanô deditis tribuitur postliminium in l. 4. ff. de Capt. & postl. ubi ex subjectô exemplô patet, agi de specie, quâ hostis jus suû deseruit in deditioe, Mancini non verò ubi pactio non intervenit, ut Grotius statuit, quia sponsio utiq; pactio est.

XXIV.

XXIV. Neq; verò, quin urbibus ac provinciis deditis postliminium competat, unquam inter Gentes dubium fuit. In bellis Punicis quot Hispaniæ, Siciliae, quin ipsius Italiae urbes variam praeliorum fortunam secutæ, modo huic, modo alteri parti deditæ sunt? Quæ tamen receptæ eodem jure ac ante fuere. Eadem in Bellò tricennali plerarumq; urbium fors fuit: quæ modo Svedis deditæ, modò iterum relictæ vel receptæ nullò discrimine cum reliquis, neq; aliò jure ac olim habitæ sunt, hodieq; habentur, nisi in pace secutâ aliter transactum fuerit. In bellis inter Anglos & Gallos, Angli quot urbes in Galliâ cœpere? At hæ receptæ eodem hodie locò sunt, quò olim vid. *Mass. Annal. 4. in Carol. VII. Serram in Hist. Gall. in Carol. VII. ad ann. 1522. Froissard, Hist. lib. 1.*

XXV. Ita in sepuriore bellò Gallo-Belgicò ann. 1672. & seqq. tres Provinciæ Belgicæ hostibus deditæ, iterumq; desertæ in pristina jura ordinemq; redierunt. Et quis dubitat, hodie in Palatinatu, finitimisq; Principatibus loca hosti dedita, iterumq; nuper destituta in jus antiquum revertisse?

XXVI. Non tantum autem urbes captæ ac deditæ prædictis casibus postliminio jura sua pristina recipiunt, sed & populus jura pristina in urbes, etiam invitas: non enim hæ in libertatem se asserere possunt, sed cedunt pristino imperio, in omnibus casibus, quibus postliminium esse diximus: quia, uti populus ipsis jura sua, quæ postliminiò recuperarunt, auferre non potest, ita nec ipsæ possunt Populo: id enim legis naturalis est, nemini invito suum auferri. Ita Lyfimachiam, quam Philippus ex Thracibus vindicatam deseruit, Thraces recepisse, ipse memorat
apud

apud Liv. *lib. 32. c. 34.* Et urbes omnes, in exemplis
Th. 24. 25. relatis indistinctè in jus pristinum redactæ
 sunt.

XXVII. Cœterùm secùs est in hominibus ca-
 ptis vel deditis, qui postliminiò invitati non redeunt; quia
 ipsis jure naturali liberum est, domicilium suum, quod
 jus ipsorum privatum est, eligere vel deserrere: adeò,
 ut nequidem, qui adhuc cives sunt, retineri invitati
 possint; nedum repeti, si capti sint. Quod jus laudat
 Cicero, & *ò jura præclara*, ait, *ne quis invitatus civitate*
mutetur neve in civitate maneat invitatus. Hæc enim sunt
fundamenta firmissima nostra libertatis, sui quemq; juris
& retinendi & dimittendi esse dominum. Cic. *Orat. 35. pro*
L. Corn. Balb. c. 31. Et in *l. 12. §. 9. de Capt. & postl.* dicitur
De sua qua civitate cuiq; statuendi facultas libera est. Atq;
 ex hæc ratione jure quoq; civili negatur postliminium
 capto, cui animus redeundi non est. *d. l. 12. §. 9. l. 20. pr.*
ff. & l. 19. §. f. C. eod. At urbes & Provinciæ non pos-
 sunt se eximere à reliquò corpore, aut illi imperio,
 cujus pars sunt, se subducere.

XXVIII. Hæc omnia postliminiî jura perinde du-
 rant, nec extinguuntur pace simpliciter factâ; cùm in
 eâ nihil de privatorum damnis vel juribus dictum aut
 transactum sit, ut abunde ostendimus *Señ. 1. Tb. 8. & 9.*
 Unde, etsi res non vi recuperata, sed nostris vel fœ-
 deratorum nostrorum civibus donata aut vendita in
 bellò vel pace fuerit, donatarius vel emtor tenebitur
 eam restituere pristino domino, perinde ac si res alie-
 na ipsis vendita vel donata esset; quia nostrò judiciò
 & intrâ fines nostros hostis pro justò dominò non
 habetur. *Tb. 1. 2.*

XXIX. Quod idem jure Romanô quoque obtinuisse evidens est. Nam (I.) in l. 5. §. 2. de Capt. & postl. (qui textus extricatus nondum est) exerte traditur, etiam in pace quod ex nostrô ad aliam gentem pervenit, ejus fieri, & civem nostrum ab iis captum servum fieri; & vice versa: eorum postliminium utrinque esse, nisi hospitium vel amicitia contracta sit. Grotius verò de J. B. lib. 3. c. 9. §. 18. & l. 2. c. 15. §. 5. aliique, eò delabuntur, ut putent inter Romanos & alias gentes in pace jus prædandi fuisse, eumque ab usum in d. l. 5. remansisse ex seculo Nomadum. At de hoc execrabili prædandi more loqui Iustum in d. l. 5. atque hanc impietatem pro jure venditasse falsissimum est. Reclamat equidem totius antiquitatis memoria ac fides. Reclamant peregrinationes Ulyssis, Antenoris, Æneæ, Pythagoræ etc. qui in remotissimas terras delati, ubique (nisi fortè apud fictitium Polyphemum) tuti, & nullibi servi facti sunt, sed Jus Gentium valuit. Quin repugnat id primis Romanorum principiis, qui naturam omnibus liberum esse dicunt, ad littora & ripas appellere. Et cum Trojani non statim à Pœnis admitterentur, exclamant illi apud Virg. l. 1. Æn.

Quod genus hoc hominum, quæ de hac tam barbara morem

permittit patria? hospitio prohibemur arena.

Adeò verò hic mos displicuit Romanis, ut, cum Teuta, Illyriorum Regina, suos mari prædas agere pateretur, & Romanis, graviter de eò conquestis, responderet: *Regum morem non esse id prohibere*, legatus Romanus ei reposuerit: *πειρασόμεθα δὲ, θεῶν βυλομένῃ, ἐφετῶς καὶ ταχέως ἀναγκάσαι σε τὰ βασιλικά νόμιμα διορθώσασθαι πρὸς Ἰλλυρίδας, At nos tentabimus, Deo volente, diligenter &*

D

celeriter

celeriter, necessitatem tibi corrigendi regios hos mores in Illyriis imponere. Atq; hoc καλλιστον εθος, optimum Romanorum morem esse asserit. Polyb. *Histor. lib. 2, c. 8.* Tantum abest, ut Romani in suis id pro jure habuerint, ut in aliis quoque severissimè compescuerint: nam id re, præstiterunt Romani, cum Teuta regno suo propè à Romanis pulsa, non modò non lædendi alias gentes, sed ne navibus quidem liberè eas adeundi potestatem retinuerit. Polyb. *16. c. 12.* Quin semper piratas à Romanis capite plecti solere, testatur Cic. *5. Verrin.* ubi in Verrem ita insurgit; *Et quem audisti in Sicilia antea, captum Archipiratam, qui non securi percussus sit? Unum cedo autorem tui facti, unius profer exemplum.* Sed & *lib. 3. off.* prædonem hostem communem omnium vocat. Ut proinde pernegemus, tantam immanitatem contra Jus Gentium & Naturæ unquam admisisse Romanos, nedum Christianos Imperatores probasse, ac inter leges suas, quales etiam sunt Digestorum leges, *l. 1. §. 6. l. 2. §. 11. C. de veter. jur.* Scytismum talem retulisse. Certum est itaque, loqui J Cium de gente, cum qua bellum fuit, & postea pax facta est; atque hinc primùm agit de postliminio, quod durante bello obtinet; *d. l. 5. §. 1.* tum de eò, quod secuta pace. *d. l. 5. §. 2.* Et sic pace simpliciter facta adhuc postliminium esse rectè docet, nisi pactio accedat amicitiae vel hospitii, *d. §. 2.* quæ est ipsa pactio amnestiæ, ut *Sec. 4. Th. 11.* ostendetur. Accuratè igitur J Cto convenit cum Jure Gentium.

XXX. In *d. l. 12. in pr.* idem pariter evidentissimè constat, qualitercunque explicetur: primùm enim omnes Dd. iis, qui in pace pervenerunt ad hostes, fatentur competere postliminium in bello ac pace; at bello captis quidam putant in pace id non concedi, in *d. l. 2. pr.*
 Quod

Quod ut verum ponamus, equevidem expressè ibi additur, id fuisse Jus civile & placitum Romanorum, ne milites in præliò fiducia postliminii facillè capi se paterentur. Quæ ratio merè civilis & pœnalis est, non Juris Gentium, quo proinde postliminium indistinctè quoque in pace obtinet. Nam & notum est, Romanis adeò contemptos fuisse bellò captos, ut in summâ necessitate quoque maluerint servos manumittere, quàm in præliò Cannensi captos vili pretiò redimere: quod M. Junius in Senatû allegat, & *Nemo nostrum, inquit, ignorat, nulli unquam civitati viliores fuisse captivos, quàm nostra.* Liv. 22. c. 59.

XXXI. Denique, postliminio in pace quoque locum esse, disertè itidem tradidit Ælius Gallus, quippe qui id tum tribuit, *cum qui liber, è quâ civitate in aliam civitatem abierat, in eandem civitatem redit.* Et deinde. *Cum populis liberis & cum fœderatis & cum Regibus postliminium nobis est, ita ut cum hostibus.* Quæ loca ex Festo allegat Grot. de J. B. l. 3. c. 9. §. 3. & §. 18. Nec movet, quæ acerrimè adversari putatur, l. 7. in princ. Cap. & postl. ubi negatur cum liberis & fœderatis postliminium esse. Nam loquitur de fœdere, quo amicitiae pactio comprehensa fuit, ut patet ex d. l. 7. §. 1. de quo in fin.

XXXII. Hinc patet, quando cesset postliminium, scilicet, quoties *judiciû* illud *Partis* cessat. Th. 1. Et proinde quoties indistinctè vel omnium *judiciò* injuriâ res detentæ dicuntur, vel nullius: si omnium, supervacuû est postliminium; si nullius, nullum: ibi omnia jura, integra sunt sine postliminiò, hinc nequidem per postliminium ulla.

XXXIII. Prioris generis exempla sunt in induciis, si iis pendentibus res ab hoste captæ fuerint, cum
 Da. De. mult. v. b. in. in. captæ

captæ sint contra fidem induciarum, quod omnium
 judiciô injuria est. Item in iis, qui capti sunt à latroni-
 bus aut pyratis, (cui convenit *l. 19. §. 1. l. 24. de Capt. &
 postl.*) aut in bello civili (quod & probat *l. 21. §. f. eod.*)
 aut capti vel ejecti à Tyrannis, uti Sicyonii à Nico-
 cle Tyranno expulsi, & ab Arato restituti, bona sua vin-
 dicarunt à possessoribus. Plut. *in Arat. c. 11.* Cic. *2. Off. in
 fin.* ubi laudat tamen Aratum, quod possessoribus, qui
 sine injuriâ tenebant, satisfecerit. Non enim opus est
 postliminiô, quia omnium judiciô constat, nec hoste per
 inducias, nec unquam latronem, nec cives invicem, nec
 tyrannum per vim aliquid auferre posse, sed id restitui
 debere.

XXXIV. Posterioris, itidem in induciis: nam si iis
 pendentibus res bello captæ ad dominum reversæ fuerint,
 is non recipit eas postliminiô: cum enim expressa indu-
 ciarumpactio sit, ne invicem laceffant, sed in eodem statu
 res relinquant, nulliô judiciô interim injuriâ illæ tenen-
 tur, quia sic pacti sunt; & proinde contra pacti fideiq;
 datæ tenorem facit, qui quod alter tenet, quasi injuriâ
 teneat, postliminiô recipit; eoq; alterum lacescit & sta-
 tum rerum mutat. Et hinc quoq; suffragatur *d. l. 19. §. 1.*

XXXV. Item in transfugis & iis, qui perfide ad
 hostes desciverunt: hi enim ultrò hostes secuti, non
 verò ab iis injuriâ, ullius judiciô, detenti sunt. Acce-
 dit, quod non cives sed perduelles sint, nec judicium ci-
 vitatis suæ, sed pœnam mereantur. Hispani Princi-
 pes ad Romanos transitionem excusaturi, *Scire se, di-
 cebant, transfuga nomen execrabile veteribus sociis, novis
 suspectum esse.* Liv. *27. c. 17.* Idem traditur *in d. l. 19. §. 4.
 l. 14. Ex quibus caus. maj.* Jure itaq; in Campanos, cum ne-
 fariè ad Annibalem defecissent, receptos à Romanis
 seriò animadversum est; ut laudat Liv. & defendit
 Legatus

Legatus Romanus apud Eund. *l. 31. c. 31.* Et non ita pridem, cum Messenii, urbs Siciliae, ab Hispanis ad Gallos transissent, deserti à Gallò, spe quidem amnestiae initiò illecti sunt, at in potestatem Iberorum reversi poenas defectionis satis graves dederunt. Quas & daturi olim fuissent Tusculani, nisi poenitentia & precibus veniam à Senatu impetrassent. Plut. *in Camill. c. 65.*

XXXVI. Ita cessat quoque postliminium in populo, qui totus in hostis, res detinentis, potestatem per ultimam victoriam vel deditionem pervenit; uti Thebæ ab Alexandro M. Diod. *Sic. lib. 17. c. 12.* Plut. *in Alex. M. c. 19.* Athenæ à Spartanis; Just. *lib. 5. c. 18.* Xenoph *lib. 2. Ελληνικων.* Carthago à populo Romano. Flor. *lib. 2. c. 15. &c.* desit enim cum civitate iudicium ejus, & in arbitrium victoris transit, (ut legatus Antiochi dicebat apud Liv. *lib. 34. c. 57.*) qui ex hoste jam iudex & magistratus omnium iudiciò factus est, ejusque jam arbitrium victa civitas sequitur, non suum.

XXXVII. Hinc civitas ita penitus victa, etsi restituta sit, tamen postliminio ne ea quidem recipit, quæ victor ante victoriam & adhuc hostis abstulit, nedum quæ post victoriam, jam legitime dominus factus & princeps. Unde, cum Alexander M. Thebis victis occupatisque, nomen 100. talentorum Thessalis, qui ea debebant, donasset, ut narrat Quint. *Inst. lib. 5. c. 10.* nihil vanius est, quam restitutis postea Thebis postliminium tribuere contra Thessalos: quia Alexander tum, cum donaret, dominus Thebarum jure ultimæ victoriæ plenissimo factus est: adeoque omnium iudiciò & valuit donatio seu acceptilatio à domino & creditore facta, & debitores Thessali ipso jure liberati sunt. Et ita in Amphictyonum com-

muni Græciæ consiliô rectè judicatum videtur. Ærod.
rer. jud. 2. tit. 3. c. 2. & 3. contra quàm existimat Hottom.
Illustr. quest. 5.

XXXIIX. Illud liquet, cessare postliminium, si is,
qui habet, id deserit, & urbes libertate uti patitur. :
suum enim jus omittere potest. Unde, cum Antio-
chus Smyrnam, Lampfacum, Lyfimachiam, aliasq;
nobiles Græciæ Thraciæq; urbes, quas proavus ejus,
Seleucus, victô Lyfimachô, ceperat, postliminiô repe-
teret, eaq; causa belli cum Græcis & Romanis ipsi es-
set; rectè respondet Dux Romanus, cum bis causa in-
ter utramq; partem colloquio disceptaretur, tantô
tempore desertas eas ac liberatas fuisse. Liv. lib. 34. c.
57. 58. & lib. 35. c. 16. idq; probavit belli exitus.

SECTIO III.

De

ALIIS JURIBUS, QUÆ IN PACE EX BELLO RELIQUA SUNT.

1. <i>U</i> Ti res postliminiô reci-
pim9; ita I. damna-
rerû ab autorib9 vindicam9,
si illi intra nostros fines sint.	5. Idem esse, si autores ad so-
cios pervenerint.
2. Probat ^r autoritatibus.	6. Etsi mercede conducti sint,
vel non amplius militent,
3. Item jure Romano & morib9.	7. Secus, dum sunt apud hostes
vel alias gentes pacatas.
4. Ita etiam maximè obligari
Incendiarios.	8. Nisi omnium gentiû judicio
factum improbetur.

p. Aut cri-

9. *Aut crimina commissa contra Jus gentium.*
10. 11. II. *Jura quoque vel nomina ab hoste extorta eadem ratione in pace vindicari posse: Ubi primum ostenditur, quid juris sit, si debitor coactus fuerit solvere &c.*
12. *De lite Neapolitanâ; ubi, quàm imperitus Juris gentium in eâ decidendâ fuerit Matth. de Afflictis, ostenditur.*
13. *Si alicui è gente pacatâ nomen ablatum sit, id restituendum esse.*
14. *Quid si creditor ab hoste coactus fuerit, debitum remittere?*
15. *Civitate penitus victâ, causas privatas non posse transferri à Victore.*
16. *Nomina publica posse.*
17. *Inter hostes ritè acta rescindi non posse.*
18. 19. III. *Quid si aliquis ab hoste compulsus fuerit pacisci?*
20. *De lybrò seu pretiò redemptionis hosti promissò.*
21. 22. IV. *Sententia ab hoste lata in bellò, quousque in pace valeant.*
23. *An transactiones aut dispositiones in odium partis adversa facta.*
25. *Transfugam & perduellem esse, non modò, qui ad hostem, sed & qui in pace ad populum eum concessit animò proditorio, cum quo Amnestia non est.*

I.
Vidimus, ut res, personæ, urbes & terræ nostræ sub hostium potestatem redactæ, inde verò intra fines nostros reversæ, in pace quoque postliminium servent. Eâdem verò ratione, etsi hæc ipsa, quæ nostra fuere, intra ditionem nostram non redierint, tamen possumus damna ac injurias, quæ hostis pendente bellò intulit, pace quoque (si simpliciter facta nec amnestiæ aliave pactio adjecta sit) vindicare, sequentibus modis (I.) Si nostræ saltem civitatis judiciò injuriâ nobis ablata dicuntur, etsi jure belli actum fuerit

fuerit *Sec̄. 1. Th. 3.* Ea enim persequi possumus, si hostium milites, vel homines qui ea intulere, intra fines nostros deprehendantur. Ab iis enim omnia hæc injuriâ nobis esse illata contendimus. *d. Sec̄. 1. Th. 3.* Quod iudicium valet intra fines imperii nostri, ubi, qui fecit, nunc invenitur, eiq; adeò subjectus est. *d. Th. 3. Sec̄. 2. Th. 1. & seqq.* De his verò damnis ac injuriis non transactum per pacem simpliciter factam, quæ de causâ publica, non de damnis ac injuriis privatorum iniata est. *Sec̄. 1. Th. 8.* Sequitur igitur, quòd contra autores qui deprehendantur in nostri imperii finibus, persequi ea adhuc possumus, si in pace amnestiæ lex adjecta non fuerit.

II. Ita Coriolanus, etsi pax cum Volscis facta erat, veretur tamen eos adire conscientiam damnorum, quæ bello ipsis dederat, atq; ideò, cum ad eos confugiendum tamen esset, prolixè inprimis petit, sibi ignosci. *Dion. Halic. lib. 8. c. 1. & c. 6.* Pace cum Pœnis ex secundo bello Punico factâ, duravit persecutio Annibalis, uti refert *Liv. l. 30. c. 37.* Idemq; *lib. 33. c. 47.* ait; *Non fefellisse Annibalem, ita pacem Carthaginiensibus datam esse, ut inexpiabile bellum adversus se unum esset.* Themistocles, qui Xerxem maximis damnis & cladibus affecerat, cum patriâ pulsus, & nullibi tutus in Persiam iret, etsi Xerxes jam mortuus, nec tum bellum esset, Lyfitheides tamen, Regis amicus, apud quem latebat, prædixit ei periculum capitis, si regem adiret, quòd res Persis funestas gessisset: nec nisi hujus hospitis sui gratiâ adjutus, & literis ad regem datis, operâq; suâ copiosè Regi promissâ, aditum paravit, & adhuc tamen ab iis, quorum cognati occisi erant, in discrimen capitis adductus fuit. *Diod. Sic. lib. 11. c. 56. & 57.* *Thucyd. lib. 1. Hist. circa. fin.* *Cornel. Nep. in Themist.* Sopater & manus

manus Macedonica é subditis regis Philippi mercede militaverant Annibali in Africâ, & inde misfi domum tendebant, pace â Scipione hostibus jam datâ; illi tamen capti & in vincula ducti sunt. Liv. 30. c. 42. Sylla, pace cum Mithridate facta, Eutrop. lib. 5. in Hist. Sylla. Plut. in Syll c. 48. in quosdam tamen, qui ejus partium fuerant, animadvertit. Vell. Pat. lib. 2. Hist. in gestis Sylla. Cæsar victo Pompejo pacem cum Senatu fecerat, & tamen ex iis, qui Senatum secuti erant, Marcellum, Ligarium, Dejotarum &c. adhuc persecutus est, ut ex Orationibus Cic. patet, qui non ita eos defendit, ut negaret pace facta in eos aliquid statui posse, sed petendo ut errore & opinione causæ deceptis ignosceret. Ludovicus XI. pace cum Anglo Burgundoq; jam compositâ in Conestablium animadvertit. Comin. lib. 6. propè fin.

III. Atq; hoc jus & morem gentium esse, traditur quoq; in d. l. s. §. 2. ff. de Capt. & postl. ubi non tantum dicitur, pace quoq; facta durare postliminium; sed etsi ex altero populo aliquis ad alterum, cum quo bellum fuit, pervenit, pace quoq; secutâ eum capi posse, ac (quæ tum captorum conditio erat) servum fieri, non alio jure quàm ob damna & injurias singulorum, cum de causa publica transactum pace fuerit. Estq; hoc id ipsum jus, quod hodieq; Christianismo non imbuti exercent cum inter se, tum in primis contra Christianos, quia paci cum his factæ non solet amicitiae vel amnestiæ clausula addi: de quo *secd. Tb.* Atque hinc Mahumedani é Christianis in mediâ pace tales sibi captivos colligunt, quin & ipsi alicubi Christiani é Mauris.

IV. Inter Christianos igitur etsi servitus bellô captorum, non tamen hoc quoq; jus gentium deservitum

E

tum

tum est. Unde, si incendiarii illi, aliiq; facinorum crudelitatumq; ministri, pace simpliciter juncta apud nos deprehendantur, omnino capi, & in eos animadverti potest. Ita creditum est, cum nuper Moguntia ac Bonna dederentur, hos generali pacto non contineri; eapropter enim nominatim singulorum quoq; mentionem fieri, eorumq; securitatem expresso pacto specialiter promitti curarunt, ne singuli quoq;, qui damni vel injuriæ aliquid fecissent, eo nomine convenirentur. Sic, cum Callimachus, præfectus Mithridatis, urbem Amisum captam incendisset, ipseque postea cum Gura, Tigranis fratre, captus à Lucullo esset, Lucullus Guram quidem humaniter usus est, at incendiarium catenis vinctum ad poenam reservavit. Plutar. in Lucull. c. 68. Quod si ergo ne deditiois quidem pacto generali continentur, quod tamen cum singulis fit, nedum pace generali, quæ tantum de publicâ causâ fit. Cur autem promiscuè olim capti fuerint, sive ipsi damnum dederint sive non, causâ est, quod vires hostium in nostram necem periculumq; auxerint, operamq; ad id suam commodaverint.

V. Perinde autem esse, an ad nos pervenerint, an verò ad socios amicosq;, qui eandem nobiscum causam judiciumq; tuentur, dictum est *Seç. 1. Th. 3. Seç. 2. Th. 2.* Item, an personæ an earum res apud nos inveniantur, cum ex his quoq; satisfieri nobis possit.

VI. Sed nec refert, an militent adhuc hosti, an ante vel post pacem missi; item an mercede conducti sint, an cives; ut ex adductis exemplis, Coriolani, Themistoclis, Sopatri &c. patet.

VII. At dum in hostis vel aliarum pacatarum gentium finibus sunt, nullo modo hæc damna injuriasq;

riasq; persequi possumus: nam hostis negat, injuriâ ea nobis illata esse, quod judicium apud ipsum valet, *Sec. 1. Th. 3.* & cæteræ gentes pacatæ bellô utrinq; factum pro jure habent. *Sec. 1. Th. 4. Sec. 2. Th. 4.* Non fuit itaq; fas Lucullo â Tigraue pacatô flagitare, ut Mithridatem traderet. *Plut. in Lucull. c. 44.* Et Hannibal, cùm Romani eum â Prusiâ, Bythiniaë rege, ad quem pacatum confugerat, poscerent, isq; tradere vellet; ait, per scelus id â Romanis peti, & â Prusia fieri, atq; illos in eo â majorum virtute degenerâsse. Nec deniq; quòd Romani se persequantur, sed hunc modum execratur. *Liv. 39. c. 51.* Nihil enim in alieno territorio post pacem vi & armis, sed solo jure experiri possumus, per loci magistratum; cujus verò judicio nihil injuriâ factum statuitur.

VIII. (II.) Multò magis igitur persequi injurias & damna in pace possumus, quæ omnium judicio æquè injusta censentur, uti si Vasallus noster hosti militaverit; ea enim non nostrâ tantum sed communi omnium gentium sententiâ felonia est, cùm verum perjurium perfidiamq; commiserit. *Sec. 1. Th. 5.* Eum igitur non modò feudo dominus privare potest, si id in suâ potestate sit, sed & ab ipsò hoste jus petenti tribuendum est; uti Romani jus ex sponsionibus hosti quoque religiosè administrârunt; non minùs autem Vasallus ex suâ fidelitate, quàm sponsor ex sponsione, omni jure obligatur. Atq; ita Serenissimus Princeps Elector Palatinus bellô, quod *Wildfangiale* dicebatur, per laudum Hailbrunnense finito, & terè secundum se deciso, in Vasallos tamen Comites & Nobiles, qui illud secuti fuerant, jus suum persecutus est. Et Carolus Burgundus Ludovico XI. Conestablium, hujus beneficiarium, ipsi dedit. *Comin. Hist. lib. 6. circa fin.*

IX. Idemq; est, si crimina contra jus gentium commiserint, quæ omnium judicio vindicanda sunt. Nam & Samnites gens ferocissima, Brutulum Papium propter perfidiam ac perjurium, cujus ipse autor fuerat, cum omnibus rebus ipsius hosti dedunt. Liv. 8. c. 39. Et, cum Galli deditioem Fabii postulerent, quod jus gentium violasset, Romanis visum fuit, *barbaros jus postulare*, ut ait Liv. 1. 5. c. 37. sed cum eorum, qui volebant Principes juventutis Romanæ dedi, suffragiis victi, negarent id jus hostibus, quam presso pede secuta est manifesta Numinis vindicta. Incontinenti enim ab iisdem hostibus Roma capta & incensa, Senatusq; propè omnis trucidatus est, Diod. Sic. lib. 14. in fin. Plut. in Camill. c. 27. & seqq. Eamq; cladem omnes huic causæ assignant, & imprimis ipse Camillus gravi oratione apud Liv. lib. 5. c. 51.

X. Perinde verò hæc omnia obtinent, ubi non res, aut loca, sed aliud jus nobis ab hoste ablatum est; uti (III.) Nomina: quæ verò in re magna varietas est. Et scilicet vel debitor est in hostium potestate, vel creditor. Si debitores nostri sunt in hostium nostrorum potestate, uti si cives hostium sunt, & ab hoste cogantur id quod debent, vel fisco ejus aliisve solvere, debitores hi in territorio hostili vel gentium mediarum conveniri amplius non possunt, quia ibi rectè eos solvisse statuitur. *Secd. 1. Th. 4. Secd. 2. Th. 3. 4.* in nostro vel amicorum nostrorum, possunt, iterumq; solvere tenentur, quia apud eos non creditori, & sic non rectè solvisse judicantur. *Secd. 1. Th. 3. Secd. 2. Th. 12.* Quod & juris est, si hostis debitori tali id nomen remiserit.

XI. Idem est, si debitores nostri sint ab hostibus capti, vel fuerint in locis ab hoste occupatis: etsi enim loca

loca ista non recipimus, tamen debitores in nostro vel amicorum territorio postea inventi, non obstante solutione vel transactione factâ, iterum solvere coguntur; *Th. præc.* si autem recipimus loca insuper, etiam jus postliminii nobis competit. *Sec. 2.* cujus vi nomen recipimus, non attenta priore solutione, quæ non jure facta dicitur: Si verò debitori illi hostis remittit debitum, cum è nostris civibus sit, nunquam remissio valet, quia ille nostrum, non hostium judicium sequitur. *Sec. 1. Th. 3.*

XII. Cùm igitur Carolus IX. Gallus Neapolim, pulso Alphonso ejusq; filio Ferdinando, cepisset, eosq; qui Alphonso aliquid debebant, id suis officialibus Gallis solvere compulisset, certum ac planum est, filium ejus Ferdinandum, ejectis iterum Gallis & recuperato intra quatuor menses regno (*vid. P. Jov. lib. 3. Hist. & Gratian: de cas. Vir. Illust. tit. 2. de Arrag. Reg. Neap.*) jura omnia, atq; adeò nomina quoq; sua postliminiò recepisse. In qua tamen causâ Matthæus de Afflictis, qui in ea se consultum ait, *Decis. Neap. 150.* tam miserè laborat & hæret, & quæ de debitorum mora (cujus tamen effectus cessat in quantitate debitâ, quæ semper etiam ante moram debitori perit, *l. ii. C. si cert. pet. estq; hoc jus pœnale adeòq; civile.*) item quæ de privatorum inimicitia, quæ causam dedit damno (quod omni jure injustum est) in legibus civilibus invenit, ad Regum controversias hostilitatesq; publicas applicat, cùm tamen Reges quidem jus belli, at non privati jus inimicitia exercendæ habeant, & illi, non hi invicem vi agere & lædere possint. Postliminii autem, hujus juris quod solum allegari debuit, ne meminit quidem. Adeò constat, tales *Dd.* ne quidem jus certum & legibus definitum

nitum (*vid. L. 12. §. 6. de Capt. & postl.*) negotiis solidè applicare posse, nedum decidere negotia, quæ jure civili definita non sunt.

XIII. Si verò debitor vel pacatæ genti debeat, vel ipse sit è gente pacatâ, etsi nobis debeat, non potest hostis noster eum cogere, ut vel sibi, vel aliis solvat, quia hostis in pacatas gentes earumq; jura ac subditos vi agere non potest; & proinde, cum omnium judicio injuriâ agat, eam reparare tenetur. *Sec. 1. Th. 5.* Atq; ita, cum superioribus bellis hostis res eorum, qui hostes non erant, apud civitatem occupatam depositas abstulisset, Facultas Juridica Heidelbergensis ante aliquot annos absolvit depositarios, & eos qui abstulerunt, satisfacere teneri respondit.

XIV. Hæc ita, si debitor sit in potestate hostium: si verò creditor, sive is civis sit loci ab hoste occupati, (nam si civis hostium sit, huc non pertinet, quia is non in hostis, sed sui Principis potestate est) sive aliàs in hostium manus pervenerit, & hostis nomen vel fisco suo adjudicet, vel aliis donet, jus agendi quidem amittit, si debitor sit in hostili vel pacato solo, in quo jure belli id rectè creditori ademptum statuitur. *Sec. 2. Th. 3. 4.* At si debitor sit in nostro vel amico territorio, non amittit creditor jus agendi, etsi debitor fortè alteri jam solverit, quia negatur id jure factum. *Sec. 2. Th. 1. 2.* prætereaq; recepto ex hoste loco isto, ubi creditor est, vel ipso creditore, jure postliminii quoq; hic nomen suum recipit; modò debitor in nostro vel amico territorio sit, ut dictum *Sec. 2. Th. 1.*

XV. Si verò hostis jure ultimæ victoriæ imperium perpetuum in nos nactus est, nomina civium devictorum ipse iis auferre aut donare aliis non potest,

test, et si ante victoriam potuerit: quia ante victoriam
spoliare ut hostis potuit; post eam iudex & Magi-
stratus factus, non potest: ut ostendit Magnificus
Dominus Præses in *Disput. de Jure Victoria* Tale
nomen fuit, quod Julius Cæsar victo Pompejo
Dyrrachinis donavit; id enim illi Flavio debebant; cui
proinde Cæsar id adimere non magis quam singulis
civibus res suas auferre potuit: causæq; hujus arbiter
Cicero fuit. *Ærod. rer. jud. 2. tit. 3. c. 3.*

XVI. At publica nomina victor, ut omnia jura
civitatis publica, sibi acquirat, quæ proinde aliis do-
nare potest: Et hinc, cum tale nomen Thebanorum
fuerit, quod Thessaliis debebant, rectè ab Alexandro
M. victore ac Domino Thebanorum id donatum di-
ximus *Sec. 2. Th. 38.*

XVII. Quæ autem communi gentium jure ritè
acta gesta; sunt, valent tum in bello, tum in pace, nec
vindicare in bello quidem, nedum secutâ pace pos-
sunt. Uti contractus ritè ac sponte initi inter hostes
per Sec. 1. Th. 10. seqq. ex quibus igitur hostes ipsi tenen-
tur jus statuere: quemadmodum eos validos ac legitimos
haberi jubet quoque pax Osnabr. *art. 4. §. pen.* & pax Hi-
spano Belgica *de anno 1648. §. 32.* Qua ratione indubiè
actio competit ei qui ad solvendas contributiones cre-
didit, ut non opus sit allegare decisionem *Mey. part. 2.
dec. 23.*

XIX. (IV.) Hinc patet, quid statuendum de actu
seu negotio, ex quo invicem omnium iudicio obligan-
tur, sed alter ex re licitâ, alter ex injuriâ; uti si hostis
aliquem vi privata compulit ad vendendum, permu-
tandum, edendum instrumenta, aut quomodolibet
paciscendum: nam promissor pace secuta tenetur ex
pacto,

pacto, *Th. 17.* sed vicissim hostis ei ex injuriâ. *Th. 8.* Et proinde effectus nulla erit actio hostis, qui vim fecit, cum tantundem saltem debeat. *Sec. 1. Th. 10.* Quâ ratione omnes hujusmodi extorsiones invalidæ & vitiosæ judicantur in pace Osnabr. *art. 4. §. contractus 46.* in pace Sveco-Polonica *de anno 1660. art. 10. art. 11. & art. 28.* apud Loccen. *Hist. Svec. ad fin. pag. 910.* Quod si uterq; jure civili utatur, promissor restitui potest ex edicto Prætoris, Quod met. caus. *Sec. 1. Th. 11.*

XIX. Si autem vis non sit omnium judicio illicita, uti si hostis publica autoritate, & cum jure belli posset, aliquos adegit ut promitterent, hi tenentur ex pacto; *Th. 17.* non autem vicissim hostis de injuria, nisi in nostra vel amicorum civitate negotium agatur: *Th. 1.* quia in ea negatur hostem habere justam causam. *Sec. 1. Th. 3. & 10.* Quale est, si quid contributionum nomine promissum est; id igitur hostis exigere potest, etiam in pace, dum promissores in ipsius sunt potestate; si verò ad suos jam reversi fuerint, non tenentur: quia apud eos hostis vicissim dicitur teneri de injuriâ ad damnum hoc reparandum. *Th. 1.* Solent tamen hodie reservari contributiones pacto expresso; aut certum tempus addi: ut in pace Noviomagensi *Cæsareo Gallica. art. 30.* & in pace Gallo Hispanica, *de anno 1678. art. 17.* & Gallo Belgicâ *ejusdem anni. art. 12.* Quo facto ubiq; debentur, non tamen vi armisq; exigere possunt, quod & expressè cautum in pace Noviom. *art. 30.* & tamen Galli *anno 1679.* non modo bellicis executionibus usi sunt in cives Imperii, sed & Landavio & Brisaco citationes & apparitores cum minis &c. emisere: quam in alieno territorio viam facti esse constat. Gandavi verò novas etiam im-

imposuere pace facta, sed antequam tamen urbs evacuaretur.

XX. Non eadem est ratio in eo, quod captivus pro libertate sua pretium promittit; id enim omni jure justum ac licitum est, & semper hoste quoque judice exigi potest. Nec moveri a promittente quoque potest, quod hostis vi coegerit, ut promitteret: nam & tum promisit, cum esset sub hostium jure & judicio: nec vis est, cum captivus cupidine libertatis non expectata pace pretium pro libertate sua offert: Adeo, ut, licet pace comprehensum sit postea, ut captivi sine pretio dimittantur, tamen, si ante pacem jam promissum sit, omnino debeatur. Quod & statutum in pace Sveco Polonica Gedanensi, 1660. art. 14. art. 23. art. 27. apud Loccen. *Hist. Svec. pag. 910.* Hoc inter gentes adeo hodie valet, ut publicis pactis pretia haec definiri soleant; ceu factum inter Gallos & Hispanos apud Marian. *de Reb. Hisp. lib. 27. c. 18. in fin.*

XXI. Hinc & sequitur, si hostis in occupatis locis sententias dixerit, & judicata fecerit, quousque valeant: si enim adversus nostros homines sententiae latae fuerint, conveniri inde reus in territorio hostili aut tertio omnino potest; *Sec. 2. Th. 3. 4.* at in nostro confederatoque non potest. *Sec. 2. Th. 1. 2.*

XXII. Si vero sententia secundum nostros contra civem hostium lata sit, in omni loco valet, quia condemnatus ubique sequitur judicium suae civitatis, quae sententiam eam probat. *Sec. 1. Th. 5.*

XXIII. Transactiones vi extortae valent, ut alia patet. *Th. 17.* nec debitor, si coactus ex transactione solverit, injuriae ratione, nisi apud suos, si hostis ibi inveniatur, agere potest; ut *in Th. 10. § 11.* nec creditor aliter, si co-

F

ctio.

tionem remiserit: idem enim est quod in *Th. 14.* At si ex transactione ista invicem aliquid adhuc debeant, is qui coactus est, conveniri quidem effectu non potest, estque eadem species quæ in *Th. 18.* Is verò, qui coëgit, planè tenerur, quia & pactum valet, *Sec. 1. Th. 10.* nec is ullam injuriam passus dicitur, sed fecisse. *Sec. 4. Th. 4. n. 4.*

XXIV. Dispositiones denique, etsi in odium causarum belli factæ, valent tamen, si aliàs vitiosæ non sunt; adeò ut exheredationes quoque valeant, si alio vitio non laborent. Uti & sententiæ in hostili territorio contra nos latæ vim judicati obtinebunt, si aliud non obstat. *Sec. 1. Th. 5.*

XXV. Ex quibus omnibus sequitur, si quis è nostris ad eum populum, cum quo pax absque amnestia contracta est, transeat, animo cives nostros vel res eorum prodendi, ut deprehensi in eorum finibus capiantur, eum pro transfuga & perduelle habendum: quia tot jura hostilia in pace supersunt ommissâ amnestiâ: uti id quoque, & rectè definitur, in *l. 19. §. 8. de Capt. & post.*

SECTIO IV.

De

AMNESTIA IN GENERE.

1. <i>Transitio ad Amnestiam.</i>	4. <i>Quod exemplis demonstratur.</i>
2. <i>Definitio amnestiæ.</i>	
3. <i>Amnestiam olim solis dissi-</i>	5. <i>Hodie verò inter Christianos</i>
<i>diis civilibus componendis</i>	<i>paci eã applicari, indeque duo</i>
<i>esse adhibitam ostenditur.</i>	<i>esse pacis capita; alterum</i>
	<i>de</i>

- de causa belli; alterum de damnis & injuriis.
6. Accuratè hoc observatum in pace Osnabrugensi & Monasteriensi.
7. Quomodo ab amnestiâ cœpit illa pax.
8. Non idem semper esse initium belli & amnestiæ.
9. Divisio amnestiæ, in generalem & specialem; in aliam quæ paci adjicitur, & aliâ quæ per se statuitur.
10. Quis amnestiam constitutere possit?
11. Olim non amnestia, sed ejus loco amicitia seu hospitii clausulâ bellis adjici solitâ.

I.

EN, quæ & quot reliqua adhuc sint é bellô vulnera, etiam pace factâ! Quæ materies concipiendis iterum odiis! Hæc igitur vulnerum, quæ resident in animis hominum, genera prius ordine & exactè exponenda fuere, quàm medicina, quæ iis adhibenda est, explicari possit. Dum igitur delitescit illa κακομνησία sub pacis cineribus, animosq; partium coquit, nihil pronius, quàm ut illa excitata horum jurium exercitiô in belli incendium iterum erumpat.

II. His igitur malis morbisq; civitatum remedium & quasi Panacæa quædam est, *AMNESTIA*, quæ est eorum, quæ durante discordiâ hostiliter ultro citroq; facta sunt, publicè sancita *Oblivio*: quæ id agitur, ut hæc salutaris quasi herba, quicquid é disfidis publicis reliquum est ulceris, ei medeatur, omniumq; inde injuriarum acerbitatûmq; non sensum modò, sed & memoriam deleat atq; obliteret.

III. Mirum verò videri potest, Amnestiæ clausulam hodie bellis componendis applicari, quæ tamen non ad bella, sed ad dissensiones civiles pertinet. Ci-

vium enim disfidia pace propriè non conciliantur, cum pax sit transactio de bello, *Sec. 1. Th. 6.* bellum verò non nisi inter hostes; *l. 234. pr. de V. S.* hostes autem esse populos utrinq; liberos, non autem ejusdem civitatis cives. *L. 118. cod. L. 24. Capt. & postl.* Hinc summo Reipublicæ malò gliscunt discordiæ civiles, ubi certum non est earum abolendarum & jungendæ amicitiae remedium. Ita enim comparatum est inter homines, ut inter iras nullum sit nisi vindictæ studium, nisi certa constet disfidii honestè componendi ratio, & certum quasi remedii nomen sit.

IV. Celebrari itaq; inter gentes cœpit Amnestiæ remedium ac nomen, postquam in longè clarissimâ totius Græciæ civitate Athenarum, ejectis triginta Tyrannis, horrendum illud civium disfidium per Populiscitum, quod Ἀμνησίας Ψήφισμα dicebatur, compositum; iterumq; in principe terrarum urbe Româ occiso Cæsare repetitum solenniter fuit, de quo Vellej. *Pat. lib. 2. in Hist. bell. civ.* Corn. Nep. *in Thrasib.* Plut. *in C. Cæs. c. 97.* Cic. *in Philipp. 1. in princ.* Just. *lib. 5. c. 11.* Valer. *4. c. 1. §. 4. in externis.* Quamqvàm dudum Romani eodem remedio usi fuerint, cum ejectis Tarquiniis Amnestiam decernerent iis, qui cum Tyranno auffugerant, modo intrâ viginti dies redirent, Dion. Halic. *lib. 5. c. 13.* Inde commune id remedium gentium factum est, eòq; usus Domitianus Patrum in Senatu odia per tot factiones trium Imperatorum concitata, conciliavit. Tacit. *Lib. 4. Histor. c. 44.* Postcâ Aurelianus eò motum populi Romani sedavit. Vopisc. *in Aurel. c. 39.* Talis Amnestiæ sanctio est pax Constantiæ, Frederici & Henrici VI. *vid. Const. de Pace Constant.* Eandem cum Ferdinandus I. inter Status Imperii pace, religio-

religiōsā constituisset, laudat id factum summopere, filius ejus Maximilianus II. & apud Henricum III. Galliae & Poloniae Regem gloriatur, *armis antea irritatum Imperium, at Amnestiā sancitā, ex eō summam in Imperio tranquillitatem fuisse*; eandemq; commendat Galliarum Regi: quod referens praedicat merito Thuan: *Hist. ad annū 1574. lib. 58. post princ.* Tali amnestiae decretō pacata est Anglia temporibus Elisabethae; Cambden. *in Hist. Elis. parte 3. ad ann. 1585.* & jam antea factiones albae & rubrae rosae. Eadem coaluit iterum Gallia è Condæorum disfidio; *Priol. Hist. Gall. lib. 5. pag. 271.* & Belgium occisis Wittiiis. *Annal. ad ann. 72. &c.*

V. Ita ergo Amnestia quidem inventa est abolendis disfidis civilibus, non bellis. At hodie inter Christianos publicè & piè admodum receptum usitatumq; est, ut ea paci quoq; adjungatur; cujus tum duo distincta sunt pacta seu capita, probè semper discernenda. Per pacem enim de bello ejusq; causis; per amnestiam de injuriis damnisq;, quæ singuli invicem intulerunt, transigitur. Illa gravamina publica utriusq; partis, quæ bello gerendo causam dederunt, decedit; hæc ipsius belli, dum gestum est, damna ac injurias: illa negotium, de quo bellum fuit determinat; hæc quæ in belli processu acta sunt. *Sec. 1. Th. 8. 9.*

VI. Hæc accuratè distinguuntur in pace Westphalica, & alterū caput *gravaminum* dicitur, alterum *amnestiae*, uti in tabulis pacis Osnabr. *art. 16. §. restitutione ex capite Amnestiae & gravaminum facta. 5.* Et in Monaster. *§. Restitutione ex capite Amnestiae & gravam. facta 105.* In executione pacis, Friedens-executions Haupt-Receß, tota executio pacis refertur passim ad duo capita, *gravaminum & amnestiae*, & ad eos, die ex capite amnestiae

stia vel gravaminum, zu restituiren seyn. uti in §. 2. §. 3. §. 23. §. 26. §. 27. & 30. & in arctiori exequendi edicto an die Grenß-ausschreibende Fürsten / planius & luculentius adhuc separantur.

VII. Atq; hoc primum fuit, quod Sveci anno 1645. in suis propositionibus pacis urgebant, *prop. 3.* ut Cæsar ante omnia in toto imperio & inter omnes ejus cives, subjectos ac socios universalem ac illimitatam amnestiam decerneret. Atq; ab hoc articulo coepere dicto anno tractatus Osnabrugi & Monasterii, eoque expedito demum actum est de causa belli ac negotio pacis. Cùm enim Clerus implacabili odio arderet in eos, qui abusibus ecclesiasticis, (de quibus per plura retrò secula jam maximæ universorum querelæ ortæ, ac cum primis gravamina Nationis Germanicæ in Comitibus proposita erant,) temperatum atq; occursum volebant, & ad internecionem pugnari cuperent, longè sanctius, cordatius & prudentius Politici utriusq; partis senserunt, frustra de pace agitari, nisi constitutâ prius amnestiâ absolutâ: nec de publicâ causa transigi posse, nisi conciliatis primùm partium odiis.

VIII. Ex dictis autem sequitur, non idem esse initium belli & amnestiæ, sed hac contineri quoq; injurias & simultates, quæ ante bellum ex eadem causâ extiterunt: amnestia enim (per ea, quæ de ejus origine ac natura deduximus) non est pactio de bello, sed de disidiis & injuriis singulorum, quæ jam ante bellum publicè indictum plerumq; cæperunt: adeòq; illorum, non belli initium respicit. Idq; optimè observatum fuit in utraq; pace Osnabr. *art. 2.* & Monast. §. 2. cautumq; ut omnes & singulæ hinc inde tam ante bellum quàm in bello illatæ injuria, violentiæ, hostilitates, damna, expensæ penitus abolitæ.

lita sint. &c. Quod ipsum quoque cautum est in pace Sve-
co Danica de anno 1660. art. 1. verb. *Quicquid tam antea,*
quam durante belli tempore enasci potuit, apud Loccen.
Hist. ad fin. pag. 938. Unde & in definitione amnestiæ bel-
li mentionem non fecimus. At si ex alia causa, quam
ex qua bellum secutum est, processit injuria vel debi-
tum, id huc non pertinet, quia ex alia causa est, quam
de qua per amnestiam transactum est: veluti si quis an-
te bellum privato odio spoliaverit.

IX. Constat autem facile, aliam esse amnestiam
generalem, quæ ad omnes personas & causas, ut in
pace Westphalicâ, Noviomagensi &c. aliam specialem,
quæ ratione certarum personarum vel rerum statuitur:
qualis decreta est in pace Verriniana Sabauda; §. 27. in
Pirenæa, Lotharingo & Condæo; §. 62. & §. 83. in No-
viomagensi, Furstenbergiis. art. 23. &c. sed & à generali
amnestiâ plurimi aliquando excluduntur; uti in pace
Pragensi. Brachel. *Hist. lib. 5. ad annum 1635.* in Anglo Bel-
gica de anno 1654. art. 27. ubi reservatur vindicta in au-
tores cædis Anglorum in Amboyna. Alia quoque a-
mnestia est, quæ paci adjicitur *Secd. seqq.* alia quæ extra
pacem per se constituitur, de quo *Tb. 5.*

X. Amnestiam tantum constituere potest princeps
vel liber populus, qui jus belli ac pacis, legumque feren-
darum habet; ex eâ enim obligantur utrinque subditi ad
remittendas injurias suas, damnaque sibi data; ad id au-
tem obligari non possunt, nisi à summa potestate. Ma-
gistratus enim inferior secundum jura tantum judicare,
non autem jus quæsitum auferre potest.

XI. Veterum quidem moribus receptum non erat,
clausulam amnestiæ, ut nunc ejus forma est, paci adjici-
ere. Sed pacificationem tamen de mutua amicitia utriusque
gentis

gentis, vel de mutuo jure hospitii adjicere soliti sunt, quæ eosdem habuit effectus, etsi amnestiæ clausula plenior sit. Uti in formula pacis inter Romanos & Antiochum hæc clausula inserta est, apud Polyb. *Exc legat. c. 35.* Φιλίαν ὑπάρχειν Ἀντιόχῳ καὶ Ῥωμαίοις εἰς ἀπαντὰ τὸν χρόνον. *amicitiam fore perpetuam inter Antiochum & Romanos.* Idem evidens est, ex *l. 5. §. 2. de Cap. & postl.* ex qua constat, aliquando contrahi cum gente aliâ pacem sine pacto amicitiae vel hospitii, aliquando cum tali pacto; quod hodie est ipsa nostra pactio amnestiæ, ut ex effectu patet: de quo *Sec̄t seq.* Item ex *l. 19. §. 8. eod.* ubi itidem de populo agitur, cum quo pax est sine amicitiae pacto; pax enim pertinet ad causam, amicitia ad personas, per illam controversia sopitur, per hanc odia; atq; adeò id olim fuit, quod hodie amnestia.

SECTIO V.

De

AMNESTIA PACI SIMPLICITER ADJECTA SINE LEGE RESTITUTIONIS.

<p>1. <i>Amnestia nec semper e-</i>
<i>am legem adjici, ut in</i>
<i>eodem statu res maneant;</i>
<i>nec, ut in pristinum resti-</i>
<i>tuantur, sed variare leges</i>
<i>ejus & pacta.</i></p> <p>2. <i>Quid igitur juris, si amne-</i></p> | <p><i>stia simpliciter absq; ulla</i>
<i>lege paci adjecta sit.</i></p> <p>3. <i>Per eam duo agi, (I.) ut lit-</i>
<i>tes sopiantur (II.) injuria</i>
<i>remittantur.</i></p> <p>4. <i>Hinc quinq; regula Amne-</i>
<i>stia statuuntur.</i></p> <p>5. <i>Per</i></p> |
|--|--|

5. Per amnestiam tolli jus post-
liminii	remissa post Amnestiam an
repeti possint?
6. Tolli quoque jus vindicandi
injurias ab autoribus eorum.	12. 13. An ex conventionem vi
extorta agi? Disting.
7. Et alia delicta ac crimina.	14. An valeant sententiae & res
judicatae, ita ut agi quoque
inde post amnestiam possit?
8. Quae crimina non videantur
per amnestiam remissa esse?	15. An transactiones vi extorta.
9. An delicta, quae cives vel
Vasalli contra Dominum
suum commiserunt? Ubi conci-
liatur species Medii & Pe-
trini Belli.	16. An dispositiones & c. in o-
dium partis factae?
10. 11. Debita publicata aut	17. Post amnestiam, qui tran-
sit ad alterum, pro trans-
fuga non haberi.

I.

UT autem effectus & jura Amnestiae in omnibus, quos hactenus exhibuimus, casibus pateant, sciendum porro est non semper amnestiam ea lege adjici, ut omnia in priorem statum restituantur, aut ut omnia in eodem statu maneant, sed variant ejus pacta & leges. In pace Osnabrug. & Monast. ea lex amnestiae ferè est, ut res restituantur in statum, in quo ante bellum fuere. art. 2. Contrà in Anglo-Belgica de anno 1654. art. 3. apud Brach. Hist. in fin. In Anglo-Danica Bredana de anno 1667. art. 3. & 5. ut in eodem statu maneant, quibusdam exceptis. In Hispano-Belgica de anno 1648. ut publica eundem statum servant, privata restituantur, art. 3. & 4. quae tamen pactis variè mutantur. Atque hoc est, quod Menippus dicebat: Cum paces bello aequo foedere in pacem atque amicitiam (en pactum amicitiae, paci adjectum instar hodiernae amnestiae!) venirent, tum repeti reddique per conventionem res, & si quarum turbata bello posses-

G

posses-

possessio sit, eas aut ex formulâ juris antiqui, aut ex partis utriusq; commodo componi. Liv. 34 c. 57.

II. Unde quæritur, si nihil eâ de re dictum, sed simpliciter amnestiæ vel amicitiae pactum adjectum fuerit, paci, an tum res restitui, an in eodem statu manere debeant. Resp. Manere res in loco quo sunt, cum repeti non possint, quasi injuriâ ablata; sed defendi præsentem possessionem juxta regulas traditas *inf. Th. 4.* Ex quibus proinde compendio ostendemus, quæ ratione omnia illa jura postliminii cæteraq; quæ ex bello superesse in pace diximus, & recensuimus *Sec. 2. & 3.* per amnestiam simpliciter sopiantur.

III. Cum igitur duplex malum sit, cui sanando adhibetur amnestia; cum ipsa discordia & contentio partium, quâ alter jus esse ait, alter negat: tum injuriæ, quæ per occasionem ejus disfidii inter partes facta est, vel facta esse dicitur, vindicandæ & persequendæ studiû; quod utrumq; per amnestiam tollitur, & plena quies, quoad potest, restituitur: hinc duo per amnestiam aguntur. (I.) ut quicquid litis vel simultatis inter partes ex causa superioris discordiæ adhuc resederit, abolitum sopitumq; sit. (II.) ut quicquid per occasionem ejusdem disfidii injuriâ factum dicitur, remittatur: Neutrius ergo nomine lis aut actio admittitur, nedum, si, quæ fuit, sopita est, resuscitatur, sed præsens possessio defenditur. Quod nervosè Cujac. *ad 4. sent. Pauli tit. 17. in princ.* ita exprimit. *Post Amnestiam accusationem institui & repeti non posse.*

IV. Hinc sequuntur hæ regulæ Amnestiæ: (I.) Quicquid disfidii inter partes fuit, id totum abolitum transactumq; nec eo nomine actio esto. Cujus consecrarium planè est; id quod omisâ amnestiâ peti non potuisset, id eâ adhi-

eâ adhibitâ multò minùs posse; quia per amnestiam li-
tes & actiones sopiuntur, non nascuntur. *Th. prac. n. 1. (II.)*
Non tamen quod decisum transactumq; est, resuscitator.
Th. prac. n. 2. (III.) Quicquid iudicio vel utriusq; vel unig
partis injuriâ factum dicitur, id remissum, nec eo nomine
actio esto, *Th. prac. n. 2. (IV.)* Quod utriusq; partis iudicio
jure gestum est, ratum esto: Si enim illud absq; amne-
stia quoq; valet, *Sec. 3. Th. 17.* nedum eâ adjectâ; quæ
injurias tantùm & disidia abolet, non verò jure gesta
refigit. (V.) Si quæ est ex alia causa, quàm hujus disidii,
lis vel actio est, vel quid inter alios, quàm partes dissi-
dentes gestum actumq; est, eò amnestiæ clausula non
extenditor, quia de hujus tantùm disidii, non aliis cau-
sis transêgere partes. *Th. prac.*

V. Primùm igitur pace facta, cui lex amnestiæ
simpliciter adjecta est, cesat totum jus postliminii, quod
Sec. 2. Th. 29. diximus in pace quoq; competere. Quod
& traditur in *L. 5. §. 2. de Capt & postl. & in l. 7. princ. cod.*
quam de fœdere amicitie loqui ex §. seq. patet, & sup. mo-
nuimus. Cùm enim ideò postliminio res priori domino
restituatur, quia injuriâ ei ablata dicitur; *Sec. 2. Th. 1.* e-
am injuriæ memoriam amnestia delevit. *Sec. 4. n. 2.* O-
mnia igitur illa jura postliminii, quæ *Sec. 2.* latè tracta-
ta sunt, quæq; proinde hîc referri necesse non est, unâ
amnestiæ, veluti olim amicitie, clausulâ delentur, *Sec. 4.*
Th. ult.

VI. Eadem ratione nec injurias & damna bello il-
lata ab eorum autoribus post amnestiam vindicare pos-
sumus, etsi ad nos vel amicos nostros illi pervenerint. *in*
omnibus casibus Sec. 3. Th. 1. & seqq. usq; ad Th. 8. Idq; ite-
rum est, quod traditur in *d. l. 5. §. 2. & d. l. 7. pr.* Unde
in pace *Osnabrug. art. 2. Monast. §. 2. Noviomag. art. 1.*

adeò hæc abolita per amnestiam dicuntur, ut nihil eo nomine prætendi possit.

VII. Quod ipsum ad alia quoque delicta & crimina, omnium iudicio vetita pertinet, quæ per amnestiam remissa censentur, nisi quædam crimina vel personæ sunt specialiter excepta: ut banniti in pace Hispano Gallicâ de anno 1559, art. 7. Alia exempla vid, *Secd. ult. th.* Unde ea remissa per Amnestiam censentur etiam rebellibus, prædonibus, transfugis, &c. nisi excipiantur. Et frivolum est, quod ex jure civili affertur, non præsumi hæc remissa. Jure gentium enim remissio generalis omnes species complectitur, donec appareat exceptio. At verum est, iis non restitui bona hoc nomine jam publicata vel ablata: per amnestiam enim non id agitur, ut detur alicui actio & persecutio, sed ne detur: abolentur per eam, non conceduntur actiones. *sup. Th. 4. reg. 1. & 3.* In specie igitur hoc casu restitutio bonorum comprehendendi debet; sic factum in Pace Constantiæ Friderici Imp. §. 1. *vers. Possessores* & Pace Madrit. art. 30.

VIII. Cæterum, ut remissa videantur crimina, requiritur, ut (I.) talia sint, quæ remitti à Principe possint; de quo *Secd. ult. nec* (II.) talis sit actus, qui extra causam belli & hostilis odii gestus est, nec quicquam cum excessibus civilibus commune habet: *Th. 4. reg. 5.* uti, si cum hoste ultrò contraximus, vel hostis negotia nostra gessit, & in his causis dolo vel per scelus aliquid admisit: non obstante enim amnestia id persequi possumus. Quin &, si delictum committat, quod ad actus hostiles non pertinet, uti si, dum locus aliquis in hostium potestate fuit, vel hostium aliquis incolæ, vel hic hosti furtum fecerit, ejus persecutionem amnestia non excludit: quia alia causa est, quam hujus dissidii.

Th. 4.

Th. 4. reg. 5. Unde probè iterum in pace Osnabrugensi, Monasteriensi, Noviomagensi & aliis, amnestia, etsi generalis & illimitata, restringitur tamen expressè ad ea, quæ ab una vel altera parte, ultro citroq; **HOSTILITER facta sunt. art. 2.** De aliis ergo delictis in specie cavendum est.

IX. Sed an etiam per amnestiam remissa videntur delicta, quæ vasalli vel subjecti adversus suum Principem bello commiserunt? Resp. Amnestiâ transigitur tantùm de injuriis inter partes factis, & quas una pars disidentium alteri intulit; *Th. 4. reg. 5.* non verò de iis, quæ unius partis subditi commiserunt: uti si civis noster dicitur civem suum verberasse, vel occidisse, vel falsum commisisse in judicio, vel miles noster in excubiis dormissee. Hostis enim non pro nostris hominibus, sed pro suis paciscitur. *d. n. s.* Quæstio ergo non est nisi de delictis, quæ cum hoste patrata sunt, uti si civis noster contra edictum frumenta & merces hosti subvexit. *Mevius part. 8. Dec. 302.* cum in facto id contigisset, putat hæc delicta non obstante amnestia puniri posse, quia hostis suis tantùm prospectum voluisse videtur. At *Petrinus Bellus de ve mil. part. 10. §. 17. & 18.* ait: cum nobilis Hispanus consilia hosti dedisse ac retulisse aliqua convictus esset, liberatum eum per amnestiam fuisse, & ita latè consuluisse Angelum *Cons. 287.* Ita tenendum. Si quis non animo hostili & proditoris, ut Rempublicam pessumdaret, sed mercator, lucri cupidine ductus, quædam hosti contra edictum vendidit, id sub amnestia non continetur, quæ tantùm remittit injurias, quæ ex partibus hostium nobis illatæ sunt, non quæ à nostris; *d. reg. 5.* horum enim causa nihil ad hostem. Atq; is est casus *Mevii.* Si verò proditoriè & animo hostis juvandi atq; in nos

instruendi aliquid agat, v. g. arcana revelet ac prodat, is verè non nostrarum est partium sed hostium, & horum causam, non nostram sequitur; corpore noster, mente hostium, quia actu perduellis est ac hostis. Hujus ergo injuria, tanquam ex partibus hostium illata, per amnestiam remissa videtur, *Sec. 4. Tb. 2.* quæ est species Petrini Belli, & Angeli. Quamquam tutius sit speciatim caveri iis, qui partes alteras secuti sunt, quod fieri solet, uti in pace Gallo Hisp. *de anno 1559. art. 39.* Pace Pirenæa *art. 6.* Svecopol. *de anno 1660. art. 24.* apud Loccen. *d. 1. Sc.*

X. Hinc planè sequitur, quòd post amnestiam nec debitor noster, cujus cum in hostium potestate esset, debitum publicatum ab hoste vel remissum est, amplius conveniri possit, etsi apud nos vel amicos sit; quia injuriæ memoria deleta per amnestiam, & actio sublata est. *Sup. Tb. 4. reg. 1. Sc. 3.* Quæ species est, quam Papon. *de Arrest. lib. 5. tit. 6. arr. 2.* refert, & ita anno 1549. arresto Parisiensi contra Belgam decisum ait, qui debitum pendente bello publicatum secuta pace à Gallo debitore, petiit: nam paci, quæ hanc sententiam antecessit, & inter Carolum V. ac Franciscum I. anno 1554. juncta fuit, & amnestiæ pactio adjecta, & præterea expressè cautum erat, ne debita publicata repeti possent. *art. 25.* Unde ineptissimè Paponius confundit hanc speciem cum nomine Thebarum, quod Alexander Thesalis donaverat, de quo *Sec. 2. Tb. penult.* Similiter de hujusmodi debitis alienatis & amnestiâ deletis ne amplius peti possint, cautum fuit in pace Madritensi *art. 31.* Vervinia *art. 7.* Pirenæa *art. 20.* Hispano - Belgica *de anno 1648. art. 55.*

XI. Nec vice versa creditor, cui hostis, cum in ejus potestate esset, nomen abstulit, id post amnestiam, repetet,

repetet, in casibus *Sec. 3. Th. 14.* adeò ut, licet ipse debitor, qui ab hostium partibus est, compulerit eum, ut accepto tulerit, non tamen conveniri possit, quia creditor allegare injuriam acceptilationis propter amnestiam non potest. *d. Th. 4. reg. 3.* At si creditor sit è gente pacata, ut in *d. Sec. 3. Th. 13.* non obstante ulla amnestia is debitum petit; quia pactio amnestiæ hostes tantum, inter quos contrahitur, eorumque subiectos, non autem tertium populum obligat. *Th. 4. reg. 5.*

XII. An ergo hostis, qui cõegit Te ad paciscendum, exinde agere propter amnestiam potest? Ita videtur, si cujusque actus rationem seorsim atque adstrictè sequimur: nam Tu omni jure teneris ex pacto; *Sec. 1. Th. 10. & seqq.* quod amnestia non tollit. *Th. 4. n. 4.* non verò hostis de injuria, quam amnestia delevit. *Sup. Th. 4. n. 3.* Sed contra dicendum est, hostem agere non posse, quia nequidem omisã amnestiã potuisset, *Sec. 3. Th. 18.* nedum adjecta; cum amnestia non inducat actiones, sed tollat. *Sup. Th. 4. n. 3.* Non verò justum est dividi negotium, & separari à promissione vim injustam, quã extorta est; ut promissor ex promissione quidem sua teneatur, non autem alter de injuriã suã.

XIII. Secus est, cum hostis publicè id imperavit, atque extorsit quod jure belli licet, & ideò tantum nostro judicio pro injuria id habetur, quia hosti justam esse belli causam negamus. *Conf. Sec. 3. Th. 18.* Hic enim ratio *Th. prec.* cessat; quia hosti ex pacto datur actio amnestiã omisã, etsi in nostro territorio injuria ei objiciatur: *Sec. 3. Th. 19.* hac ergo per amnestiam sublatã manet actio quæ antè fuit, *d. Th. 10. Th. 4. n. 4.* Uti si contributionum nomine cives aliquid promittere vi hostili coacti sunt; debent enim ex fide datã *Sec. 1. Th. 10.* nec vicissim

cissim de injuria alterius quæri possunt, etsi is intra fines nostros deprehendatur, quia amnestia ipsum absolvit. *Th. 4. n. 3.* Et adeò contributiones illæ debitæ visæ sunt, ut in pace Hispano-Belgica, etsi non reservatæ, tamen cura & modus earum commissa sint hujusmodi negotio præfectis. *art. 64. apud Aitzema, de tract. pac. Belg. in fin. & Brachel. Hist. l. 9. c. 1.*

XIV. Judicia quoque; sententiæ & res judicatæ, & alia, quæ per hostem in locis bello occupatis & deditis ac per pacem recuperatis, juris exequendi gratiâ acta sunt, valent per amnestiam; etsi adversæ partis iudicio hostis non jure ea egisse dicatur, *Sec. 1. Th. 3.* quia nec quod decisum est, rescindi post amnestiam, *Th. 4. n. 2.* nec injuria accusari potest *d. Th. n. 3.* modò aliud vitium non insit, quod etiam contra procesum legitimi magistratus moveri posset: ut optimè id cavetur in pace Osnabr. *art. 4. §. 49.* & in Hispano Belg. *art. 22. apud Brachel. & Aitzema dd. ll.* Unde non modò si reus absolutus est, omnis actio cessat, quod indubium est, *per d. Th. 4. n. 1.* sed & si damnatus est, actio tenet & conveniri potest: etsi enim amnestia non pariat actiones, sed sopiat, *d. n. 1.* id tamen secus est, si res decisa sit, licet vi hostili; quia amnestia lites extinguunt, non verò sopitas resuscitant. *d. Th. 4. n. 2.* Nisi autem actio daretur victori, ex integro prior causa agenda esset, surgerentque iterum lites, quas amnestia deleverit. Ita valere acta & sententiæ Gallorum in terris Pedemontii & Sabaudia bello occupatis & postea cum amnestia restitutis; *pace Hispano-Gallica de anno 1559. art. 38.* Item in terris Lotharingiæ ac Barry, *pace Casareo Gallica Noviomag. art. 21.* Et inter Svecos ac Polonos, *pace Sveco-Polonica. art. 4. §. ult. apud Loccen. in Hist. Svec. ad fin. p. 906.*

XV.

XV. Qua ratione transactiones quoque vi extortæ simpliciter tenebunt, dabiturque inde etiam cogenti actio. *d. Th. 4. n. 2.* Etsi enim hæc actio aliàs sine effectu foret, quia ob injuriam ad tantundem teneretur, *Secd. 3. th. 18.* tamen secus est re transacta, etsi per vim; quia amnestia cum injuriæ mentionem aufert, *d. th. 4. n. 3.* tum quod transactum est, firmat, non solvit. *d. th. 4. n. 2.*

XVI. Dispositiones, exheredationes &c. etsi in odium partis adversæ factæ sint, tamen, si aliud vitium non habeant, valent, nec per amnestiæ legem infirmantur: *Conf. Secd. 3. th. 24.* quia etsi in odium, non tamè injurià factæ sunt; amnestia verò odium quidem causæ detrahit, at non vim dispositionibus validis; & injuriam, non jus negotiis aufert: *th. 4. n. 4.* nisi appareat partes poenitentia à priore voluntate recessisse.

XVII. Denique cum per amnestiam amicitia contrahatur, non potest pro transfuga haberi, qui ab amico ad amicum transit, *l. 19. §. 8. de Capt. & postlim. Secd. 3. th. fin.*

SECTIO VI.

De

AMNESTIA CUM LEGE RESTITUTIONIS.

<p>1. Explanatio Restitutio-
nis, qua amnestia adji-
citur.</p>	<p>gratia, pessimè huc appli-
cari: Hic ferè agi de ea, qua
ex pacto fit, & generaliter
intelligenda est.</p>
<p>2. Eam restitutionem, qua vul-
go statuitur vel juris vel</p>	<p>3. Multum interesse inter re-
stitutio-</p>

- stitutionem ex causa Amnestia, & ex causa pacis seu gravaminum: illam intelligi salvis juribus, hanc pure.
4. Eam differentiam accurate observari in Pace Osnab. & Monast.
5. Hinc, quicquid ea statuit, de statu religionis & quae eo pertinent, bonorum ecclesiasticorum, ea pure & sine reservatione valere.
6. Nihil ergo horum reservatum esse in art. 4. §. 8. sed eum pertinere ad causam amnestiae.
7. Ex d. §. 8. Statum religionis, & quae eam sequuntur, bonorum ecclesiasticorum, nec vi nec jure mutari posse; reliqua vero, quae ad causam amnestiae pertinent, jure tantum, non vi.
8. 9. Lege hac adjecta restitutionem fieri omnimodo, non expectato, dum res postliminio, vel autores damnorum intra fines nostros inveniunt.
10. An emptor restituere teneatur nullo recepto precio? aff.
11. 12. An & restituendi fructus medii temporis? Dist.
13. An captivi promissum lytron debeant? dist.
14. 15. An nomina obligationesq; vi extorta? dist.
16. An sententia & judicia?
17. An transactiones vi extorta? aff.
18. An dispositiones in odium partis adversae factae? Neg.
19. Transfugas quoque restituendos, at non puniendos.
20. Restitui res (I.) impensis deductis. (II.) à cepto dissidio.
21. Dua regulae notantur.

I.

Dictum est *Sec. 5. tb. 1.* amnestiam vel simpliciter paci adjici, vel cum lege restituendi in pristinum statum. Restitutio haec est, cum res, quarum bello turbata est possessio, in jus antiquum, quod initio belli fuit, redeunt; restitui enim dicitur, quod plenarie in priorem locum reponitur, *l. 38. §. 4. ff. de Usur. & fruct.*

fruct. Eamq; pactionem esse existimo, quam ex formulâ juris antiqui fieri, ait Menippus apud Liv. *lib. 34. c. 58.* quæ pactio, cum ferè mutua sit, æquissima omnino & sine cujusquam indignatione justa est, ut loquitur Ulp. *in l. 1. pr. ff. Quod quisq; jur. in alter.*

II. Restitutionem vulgò faciunt, aliam juris, quâ ex edicto Prætoris rescinditur negotium: *t. t. ff. de in integ. restit.* aliam gratiæ, quæ fit à Principe delicti gratiam faciente: & strictissimi juris dicitur *t. t. C. de sentent. pass. & rest.* eamq; huc applicant Gudel *de Jure pac. c. 4. § 5.* & alii; sed prorsus abs re: cum neutra huc pertineat, ubi de restitutione ex pacto, vel amnestiæ vel paci adjecto, agitur. Et omnino vana sunt, quæ ex jure civili iterum afferuntur ad limitandam restitutionis vocem: cum jure gentium lege illa generali restituendi res in pristinum statum, omnes species contineantur, donec appareat exceptio. Unde omnino rebellibus &c. quoq; bona restituenda sunt, etsi alienata; licet in specie id dictum non sit. Et ita in Pace Osnabr. & Monast. omnes, qui hoc nomine arguebantur, hac generali lege restitutionis comprehensi sunt. Et pace Constantiæ specialiter id dicitur, quia alia lex restitutionis adjecta non fuit.

III. Porro, hic notandum, quantum intersit inter restitutionem, quæ fit ex causa amnestiæ, & eam, quæ fit ex causa pacis seu transactionis de ipso negotio, quod caput gravaminum pax Westphalica vocat. *Sec. 4. th. 6.* Ex causa amnestiæ quæ fit restitutio, ea semper intelligitur, *SALVIS JURIBUS*; quia per eam res reducitur ad eum statum, qui initio belli vel disidii fuit: *th. 1.* adeoq; eadem jura, quæ tum fuere, integra & actiones salvæ sunt. Igitur per amnestiam non dominium suâ naturâ transfertur; sed tantum respicitur restituiturq; eadem

possessio, quæ initio fuit: atq; hinc in allegato Livii loco dicitur, tali conventionem res repeti, quarum bello turbata fuit possessio. At restitutio ex pace ipsa fit absolute & jure perpetuo: per pacem enim transigitur de negotio. *Sec. 1. th. 6. 7.* si qui autem de ipsa causa transigunt, eoq; nomine alter alteri aliquid dant, ut alter à lite discedat, certum est, quod ex causa transactionis ita datur, id jure perpetuo in accipientem transferri; neq; per transactionem de causa lites & actiones reservatas, sed sopitas & extinctas intelligi.

IV. Eam differentiam probè observat pax Osnaburgensis: (quæ, uti & Monasteriensis, omnes alias pacis tabulas accurata rerum juriumq; applicatione superare nobis videtur) nam *art. 3. §. 2.* statuit, quòd *tales restitutiones* (loquitur de iis quæ ex capite Amnestiæ fiunt *d. art. 3. princ.*) *omnes & singula intelligenda sint, salvo jure quibus quibuscunq; &c. salvo item litis pendentis &c.* Contra, quod ex capite gravaminum restituitur aut conceditur, id jure perpetuo transfertur, *d. pac. Osnabr. art. 5. §. 13. §. 25. §. 33. & pass.*; quia ea sunt gravamina seu causæ belli, de quibus transactum est pace. *th. 3.*

V. Præcipuum autem gravamen, præcipuaq; causa belli fuerat reformatio exercitii religionis & bonorum ecclesiasticorum; ut dicitur *in art. 5. in princ.* De eo itaq; in primis pace Osnabr. plenariè transactum, eaq; primaria belli causa planè in eum modum decisa est, ut status ac possessio anni 24. (in quibusdam anni 18.) sit immota, ac perpetua lex, norma, regula hujus negotii. *d. §. 13. §. 25. §. 33.* Ex hac itaq; causa nulla lis vel actio de bonis ecclesiasticis reservata est; sed sola amicabilis compositio, quæ est in arbitrio partium.

VI. Hinc

VI. Hinc verò apertissimus est sensus pacis Osnab. in art. 4. §. *Electoris*, ubi conservatur Episcopo Wormatiensi coram competente iudice actio in quædam, quæ in Palatinatu præterdit bona ecclesiastica. Non enim reservata ipsi actio fuit in causa exercitii religionis, & quæ cum eo restituenda erant, bona ecclesiastica; quia de eo, tanquam de causa belli, plenè transactum fuit. *th. præc.* sed in aliis juribus quæ pendente bello occupaverat, & ex lege amnestiæ restituta erant Serenissimo Octoviro Palatino: Episcopus enim etiã in singulis prædiis, si quæ in Palatino territorio sita haberet, præterdebat superioritatem territorialem: hæc præterensio ex lege Amnestiæ ipsi reservanda fuit. *per th. 3. & 4.* Idq; ipse pacis tenor certissimè demonstrat; quia *in d. art. 4.* qui reservationem eam continet, tractatur de restitutione ex capite amnestiæ, uti *ex princ. d. art. 4. & art. 3.* patet: non de causa gravaminum, quorum tractatus incipit demum *art. 5.*

VII. Igitur hanc restitutionem ex causa amnestiæ Episcopus viã juris tantum petere potest, non viã facti procedere; quod clarè quoq; dicitur *in d. art. 4. §. 3.* At restitutionem exercitii religionis, & quæ eò pertinent, bonorum ecclesiasticorum, ne viã juris quidem. *th. 5.* Quòd si igitur Palatinos ab exercitio religionis & possessione bonorum de facto expellit, quos ex ea causa ne viã juris quidem potest, multiplex crimen violatioq; pacis ac juris concurrat.

VIII. Restitutio ergo hic fit eorum, quæ (I.) omnium iudicio iniuriã ablata sunt. (II.) quæ iudicio unius saltem partis aut eorum, qui eandem causam sequuntur. (III.) Non etiam eorum, quæ omnium iudicio ritè & validè acta sunt. Estq; pactum tale vel mutuum,

ut utrinq; restitutio fiat, ut in Pace Osnabr. vel ex unâ tantum parte; qualis est quam Dux Romanus Philippo Regi obtulit, ea lege, ut ille omnia restitueret. Liv. l. 32. cap. 10.

IX. Hac ergo lege adjecta non demum res jure postliminii, ubi in nostram potestatem reversæ, ut *in Sect. 2.* aut ubi damnorum autores in nostro amicòve territorio deprehensi sunt, recuperantur; ut *Sect. 3.* sed omnimodo vi pacti restituuntur: *confer. Sect. 5. th. 3. & seqq.* etiamsi tertio venditæ vel donatæ sint: adeò ut nec pretium debeatur, nec onera servitutum, pignorum &c. interim imposita valeant. Uti in pace Madritensi *de anno 1526. art. 27. & art. 32.* cautum, ut ministri Regis Galliæ rationes reddant, & reliqua præstent. Idque exigebat prædictus Dux à Philippo Rege, *ut res redderet, quæ comparerent; cæterorum æquo arbitrio æstimatio fieret.* Liv. d. c. 10. Modò aliter conventum non fuerit, quod variè fieri solet. vid. pac. Hispano-Belg. *de anno 1648. art. 24, 31. 36. & pass. Verviniam de anno 1598. art. 7. 8. Sveco Danicam de anno 1645. art. 21. & seqq. apud Loccen. Hist. pag. 877. &c.*

X. Quæritur autem, an si quis res jure belli cepit, & postea eas vendidit, emptor suo periculo eas restituet, an pretium repetet? Resp. Restitutio fit possessoris periculo, quia in rem fit, & venditor tum, cum venderet, dominus fuit; nunc verò post legem restitutionis possessor sine justâ causâ possidet; uti factum est *in d. pace Madritensi art. 27.* Nisi aliter convenit, ut *in d. pace Hisp. Belg. art. 31.*

XI. Quæritur porrò, an, ut res, ita & fructus medii temporis restituendi? Disceptant id Dd. ex jure civili apud Gudejunum *de Jure pac. c. 5.* sed utrinq; perperam. Aliud

Aliud scil. est, si in genere restituendum dicitur id, quod ablatum est; aliud si certa res: sin illud, fructus quoque percepti sunt restituendi; tum quia illi quoque ablati sunt, quos alias percepisset dominus: tum vero, quia hæc restitutio generalis est, quæ quicquid ablatum est, atque adeo omne damnum reparatur, ut nihil amplius absit. *ib.*
 1. Quod factum *in d. pace Madritensi art. 27.* etsi frequentius fructus remitti pacto soleant; ut in *Pace Osnabrug. art. 4. §. pen.* in pace *Hisp. Belg. de anno 1529. art. 31.* *Ver-
vinia de anno 1598. art. 7.* *Pirenæa de anno 1659. art. 28. in
fin.* Nec movet ratio *Gad. d. l.* quod hosti jus fruendi competit: nam & dominium competit, & tamen restituit: quia non quæritur, quid juris habuerit, sed ad quid ex pacto nunc teneatur: nec plus juris in fructibus habuit, quam in re.

XII. Sin vero certa res restituenda dicitur, fructus percepti non veniunt restituendi, sed tantum qui adhuc in re pendent, ejusque pars sunt: duo enim hæc distincta & diversa sunt; res & fructus, qui à re separatus est: Ergo, si sola res restitui iusta est, fructus iusti non sunt: quia alia atque alia res est. Indubie igitur ex liberalitate mera, non ex debito fuit, quod Caligula iis, quibus regna ablata restituit, fructus quoque medii temporis adjecerit. *Svet. in Calig. c. 16.* nam & ipsa regnorum restitutio liberalitatis erat, quia jure victoriæ ea populo Romano cesserant. Atque ita ex pace *Pirenæa*, locis restitui iustis, fructus restituti non sunt. *art. 44. & seqq.* Et *Palatinatus inferior* ex pace *Osnabr. & Monast.* restitutus est, sed sine fructibus medii temporis.

XIII. Ex lege generalis restitutionis itaque; quæ omnia belli jure in jus antiquum, quod ante bellum fuit, revertuntur, non res tantum, sed & captivi utrinque di-

mittuntur.

mittuntur, quod in plerisque; etiam pacis tabulis expresse cautum reperitur: Nec lytron seu pretium libertatis debent, nisi ante pacem id promissum fuerit; ea enim omnium consensu licita pactio & hosti data fides servanda est, *th. 8.* ut cautum in pace Sveco-Polonica de anno 1660. *art. 14. 23. 27.* apud Loccen. *Hist. Svec. pag. 910.*

XIV. Hinc & quicquid damni quocunque; scelere, vel injuria datum est, sarcitur; conf. *Sec. 5. th. 7* & quicquid nominum, solutionum, obligationumque; vi extortum est, rescinditur, etsi debitor apud nos non invenitur. conf. *Sec. 10. th. 5. & seq.* quia ex lege hac quicquid vi bellicam mutatum turbatumque; est, in jus pristinum redigitur. *th. 8.* Nec dubium est, si hostis aliquem ad paciscendum adegit, nihil petere posse: etsi enim ea quae jure valent, restitutio non tollat; *th. 8. n. 3.* tamen, quia hostis vicissim judicio partis tenetur, nulla est actio: *Sec. 3. th. 18.* & cum hoc verum sit, in caeteris speciebus; necum ubi expressa lege cautum, ut restitutio injuriae fieret.

XV. Quin & quae publico nomine contributionum vi metuque; promissa sunt, exigere non possunt; quia hostis vicissim teneretur ad restitutionem damni ex hac lege expressa, quae restituuntur etiam ea, quae unius tantum partis judicio pro injuria habentur; *th. 8. n. 2.* ut patet exemplo eorum quae postliminio redeunt: Unde in specie reservari contributiones solent. *Sec. 3. th. 19.*

XVI. Qua ratione etiam sententiae, judicia &c. in casibus *Sec. 5. th. 14.* per hanc legem plane refiguntur; nec vim juris vel judicati obtinent: uti in d. pace Madritensi *art. 27.* Vervinia. *art. 8.* Pirenæa. *art. 30.* Sveco-Danica de anno 1645. *art. 24.* Nisi aliter cautum.

XVII. Idemque; de transactionibus vi extortis dicendum, *th. 8. n. 1, 2.* Quod & statuitur in Pace Osnabr. *art. 4. th. 46.*

4. *th. 46.* Nec has species amnestia, quò minùs infirmen-
tur defendit; nec sustinere cadentia hæc jura potest: ejus
enim rationi derogat lex expressa, ut restituantur in prio-
rem statum; quæ omnia ferè, quæ amnestia aliàs con-
tineret, solvit ac destruit. Neq; hoc casu amnestia ac inju-
riarum litiumq; abolitio alia lege sancita intelligitur aut
valet, quàm si vetus possessio conditioq; restituta sit.

XIIX. At dispositiones in odium alterius partis fa-
ctæ non rescinduntur; nisi in specie id dictum fuerit. Ut
in pace Hispano Belgica *de anno 1648, art. 61.* apud Brachel.
d. l. quia etsi in odium partium, tamen spontè factæ sunt,
& valent ex arbitrio disponentium, donec à priore vo-
luntate recessisse eos appareat.

XIX. Transfugæ autem, aliiq; criminum rei, qui
ad hostem transierunt, restituendi quoq; omnino sunt:
nec impedit amnestia, quò minus reddi eos necesse sit;
at poena per eam remissa videtur, quatenus potest.

XX. Intelligitur autem hæc restitutio (I) deductis im-
pensis in rem, quæ restituitur, factis; de iisq; ex æquo
& bono statuendum: quod ita disponitur in pace Hispa-
no-Belgica *de anno 1648. art. 34.* apud Brachel. *d. l.* &
Aitzem. *d. l.* (II) In locum quo res fuit initio belli. *th. 1. § 3.*
Unde cum Galli contra expressum & speciale pactum
Cameracense retinerent Caletum, infamis ratio & ora-
tio Cancellarii Gallici fuit, non magis Caletum, quàm
Lutetiam, alio bello possessam, repetere Anglos posse.
vid. Cambd. ad anno 1559. p. 18. & ad ann. 1567. p. 126. Pos-
simè quoq; cum Veneti ex hæc lege repeterent castrum,
quod ipsi initio belli, Tridentino autem initio iuduciarum
tenuerant, Alciatus pro Tridentino respondit. *Gent. 2. c. 12.*

XXI. Cæterum circa restitutiones rerum duæ re-
gulæ statuendæ sunt. (I) quoties lex restitutionis est
universalis, *quicquid in specie exceptum non est, resti-
tuendum*

tuendum venit. Uti in Pace Osnabr. restitutio generalis est; art. 2. & 3. excipiuntur quædam in art. 4. §. pen. Contrâ ubi amnestiæ clausula simpliciter adjecta est, & quædam tantùm restituenda, omnia bello turbata remissa intelliguntur, nisi in specie quadam reservata sint.

SECTIO VII. QVIBUS MODIS CESSET AMNESTIA.

<p>1. 2. 3. CEsare Amnestiam
(I.) in delictis, quæ
â Principe remitti non
possunt. Et quænam illa sint?</p> <p>4. 5. 6. Ostenditur, Principem
subditorum jura per amne-
stiam auferre posse, &
quatenus.</p> <p>7. Item legibus fundamenta-
libus per pacem & amnestiã
derogari posse.</p> | <p>8. 9. Etiam de bonis ecclesia-
sticis principem pace tran-
sigere posse.</p> <p>10. (II.) Cum Pyratibus & Prae-
donibus quousq; cesset. Item
(III.) cum Turcis.</p> <p>11. Et (IV.) In induciis.</p> <p>12. Ευμναχίαν seu societatem
per inducias iniuri posse, non
verò propriè amnestiam seu
amicitiam.</p> |
|---|--|

Cesat illa (I.) in iis delictis ac injuriis, quæ remitti â principe non possunt; uti homicidia voluntaria, quæ non jure belli commissa, nec aliam â poenâ ordinariã excusationem habent. Hujus enim poenæ, jure gentium & divino in homicidas constitutæ, gratiam fieri non posse, integro consilio deducit Plotus, Comes Pernati; quod est in tom. 2. Consil. Zilleti. Cons. 73. Idem Senatus Mediolanensis respondit Ferdinando I. Cæsari, cum Comiti de Titonibus cædis gratiam facere gesti- ret: unde filius ejus Maxim. II. ut lege ageretur, rescripsit.

d. cons.

d. conf. 73. Et Alexander M. eum exules Græciæ revocare vellet, excepit cædis damnatos. *Just. lib. 13. Hist. c. 5.* Atq; id in specie reservatum in pace Anglo-Belgica cum Cromwelio inita. *art. 27.* Quod & aliquoties obtinuit ex responso Facultatis Juridicæ Heidelbergensis. Unde omnino improbandum est, quòd Maxwellius quidam amnestiæ beneficio impunitatem cruentæ cædis contra Jhonstonios consecutus à Rege Scotiæ dicitur. *Cambden. in Hist. Elisabeth. part. 3. ad ann. 1585.* Talia crimina quoq; sunt adulterium, perjurium &c.

II. Nec movet, quòd amnestia Athenis, occisis 30. Tyrannis, qui legitimi ejus populi Rectores constituti fuerant, & Romæ, occiso Cæsare, sancita tamen fuerit. Nam Tyrannum, qui verè talis est, occidi posse semper commune gentium judicium fuit, nec de jure dubium est. Insanum autem hic est, non distinguere inter tyrannum & magistratum; insanius autem hanc quæstionem Theologicam facere, quæ juridica est. Altera autem, quæ Romæ statuta est ob cædem Cæsaris Amnestia, non valuit, sed nihilominus cædis vindicta ab ejus autoribus sumta est.

III. At criminum, quæ in Reipublicæ aut Principis injuriam commissa sunt, uti perduellionis, aut quorum poena jure civili constituta est, gratia à Principe per amestiam fieri potest. Nam & Aurelianus amestiam delictorum publicorum decrevisse ait *Vopisc. in Aurel. c. 39.* & *S. Aur. Vict. de Cesar. in Aurel.* Et insignem proditorem ea comprehensum retulimus *Sec. 5. th. 9.* ex *Petrino Bell. part. 10. §. 17.* Excipi aliquando solent banniti, & alii, de quo *Sec. 4. th. 9.*

IV. Cùm verò per amestiam tum reddantur bello capta, tum remittatur jus recuperandi bello amissa, si vel ipsa vel damnorum auctores in finibus nostris de-

prehendantur, *Secd. 2. & 3.* hinc quæritur, An Princeps per amnestiam jus ita subjectis quæsitum, auferre possit? Aff. Pacis enim parandæ & Reipublicæ tuendæ causâ Princeps subditis jus quæsitum quoque jure gentium auferre potest. Unde, etsi res illæ in tertios alienatæ, venditæ, donatæ sint, tamen ob publicam utilitatem statui potest, ut restituantur, idque omnino consequens est imperii & officii tuendæ civitatis.

V. Multo magis verò potest bello amissa hosti per pacem relinquere sublato postliminio, vel capta reddere. In his enim non est jus certò quæsitum, sed utrinque controversum; cum alter contendat jure captum, alter neget. *Secd. 1. th. 3.* Hæc controversia cum publica sit, certum est, transigere de ea Principes per amnestiam posse, ut res vel retineantur, vel reddantur: nec videri eos jus civibus suis quæsitum propriè auferre, cum jure suo de re utrinque dubia, & de qua, dum bellum est, lis adhuc pendet, pace seu amnestiâ transigitur. Unde & illi tenentur ex pacto reddere, quibus venditæ vel donatæ res fuerunt, quia res transiit cum sua causa, nec hi plus habere possunt, quam autores à quibus accepere.

VI. Nec movet, quod Dd. statuunt, civi, qui prædium suo in commune commodum cedere cogitur, pretium vel ex fisco vel ex contributione omnium solvendum esse. Nam hoc factò civi jus suum certum plenèque quæsitum auferretur, quod princeps quidem ob necessitates reipublicæ potest, sed, cum hoc onus reipublicæ commune sit, quod omnes cives ferre debent, non potest id uni soli imponi; sed quod is plus suâ parte præstitit, ei sarcendum est. At in nostrâ specie ne quidem jus certò quæsitum auferretur; sed de dubio & controverso, de quo lis adhuc inter Principes, durante quippe bello, pendet, pacto pacis transigitur. Nec de onere

onere communi reip. agitur; sed de singulorum damnis casu bellico datis, de quibus certum est quod Princeps ita statuere possit: nam & prædarum concessio est merum beneficium Principis, cui soli bello capta jure gentium acquiruntur, & qui proinde iis legem dicere modumque statuere potest. Bello verò amissa casu periisse censentur, cum quod bello accidit, casu fieri constet. *l. 15. §. 2. ff. locat. conduct.* quem nec Princeps nec reliqui cives præstare tenentur.

VII. Nec mirum, Principem jura hujusmodi privata subjectorū remittere pacis causâ posse, cum tanta sit ejus in pace concludenda potestas, ut legibus quoque fundamentalibus, ut vocant, regni derogare possit, pacis & Reipublicæ causâ. Factum id in Pace Camera-censi, *de anno 1529. art. 16.* ubi Rex Galliæ legi Salicæ, & *art. 20.* juri Albinagii multum detraxit. In Pace Onabrug. & Monasteriensi Septem viratus Imperii Auræa bullâ constitutus, in octoviratum versus est. vid. *Pac. Onabrug. art. 4. §. 5.* ubi dicitur, *id publicæ tranquillitatis causâ ab Imperatore & Imperio constitutum.*

XII. Illud quoque indubium est, Principem de bonis etiam ecclesiasticis pacis causâ transigere, eaque alienare posse: idque duplici jure: Cum enim de iis bonis controversiæ inter Principes vel Episcopos, qui jus belli gerendi habent, esse, & bella geri possint; necesse omnino est, ut inter eosdem etiam pax valida de iis fieri queat. Neque enim ratio patitur, ut de his bonis bella geri, non autem componi possint; atque ut per vim disceptandi de iis, nulla autem transigendi decidendi que via aut ratio sit. Quid verò periculosius funestiusque rei ecclesiasticæ statui posset, quam negare, pacem jure validam de rebus ecclesiæ fieri posse, sed exclusâ spe & potestate pacis faciendæ, necessario ad

internecionem Ecclesiasticorum bellandum esse? Quid si cum Barbaris bellum geratur, iisque cedendum integris principatibus, & quæ in iis continentur, bonis ecclesiasticis; quod factum in bellis inter Hungaros & Turcas, aliisque. Nemo enim, opinor, qui sit sanæ mentis, hodie statuet, infidelibus pacem servandam non esse; hos enim perfidiæ autores, si non deterret, at refutat luctuosa illa clades Varnensis; quâ divina Nemesis, exemplo ad omnem memoriam tremendo, ulta est perfidiam Christianorum, qui pacem cum Turcis factam, hoc prætextu, quod ecclesiæ damnosa esset, autore Pontifice, ejusque legato, Cardinale Juliano, ruperant: ubi tam manifestum apparuit Dei iudicium cæsis Cardinale, perfidiæ autore, & Rege perjuro, ut ipsi Turcæ eam cladem tanquam perfidiæ pœnam (ad publicam Christianorum infamiam, quam nulla unquam deletura est ætas) agnoverint, maximisque gaudiis celebraverint: quod præter Chalcocond. *de reb. Turc. lib. 6. & 7.* Leunclav. *Ann. Turc. ad ann. 1444.* referunt Petr. Callimach. *lib. 2. de Pugna Varnensi.* Dubrav. *Hist. Boh. lib. 28.* Naucner. *Cronol. gener. 49.* Joh. Nadanyi *in Flor. Hungar. lib. 3. c. 10.* qui hunc ejus fuisse tumulum ait:

Romulida Cannas, ego Varnam clade notavi;

Discite mortales non temerare fidem.

Me nisi Pontifices jussisent rumpere fœdus,

Non ferret Scythicum Pannonis ora jugum.

Atque hoc jus transigendi de bonis ecclesiasticis per pacem vel amnestiam concedit quoque seculari potestati Gudelin. *de Jure pac. cap. 8. & c. 9.*

IX. (II.) Competit id jus paciscendi de bonis ecclesiasticis, Principibus ex jure imperii & summæ potestatis, quam Principes æquè in ecclesiasticos eorumque

rumq; bona, ac in seculares habere tam certum est ac evidens, ut nullo unquam jure de eo dubitatum, nec in illa unquam gente id controversum fuerit, quod ex omni jure demonstravit Magnificus Dominus Præses *Disp. de fundat. in territ. pot. tit. 2.* Omnium minimè autem (quicquid recentiores Canones moliantur) inter Christianos Impp. id dubium fuit, qui inde à Constantino Magno omnes, & in omnes indistinctè personas ecclesiasticas, & de omnibus juribus ac rebus earum, leges pro arbitrio, & cum plenariâ potestate statuerunt: quemadmodum innumeræ hæ leges publicè hodieq; extant in *Codice Theodosiano*, & *Justiniano*, adeoq; in ipso jure communi; quin & in *Capitulari Caroli Magni & Ludovici Pii*, quo continentur septem libri & amplius, legum ecclesiasticarum, quæ à Lindenbrogio editæ *de rebus & personis ecclesie*, & per plurima secula inter Christianos nemine contradicente observatæ sunt. Ut adeò nullo obtentu negari Principibus possit jus per pacem vel amnestiam de bonis ecclesiasticis statuendi & disponendi.

X. Cæsare (II) amnestia videtur cū latronibus, piratis, prædonibus & rebellibus: idq; plures ita sentiunt. Verùm, etsi ratione cædium ab iis perpetratarum &c. non valeat amnestia; per *th. 1. & 2.* tamen aliæ eorum injuriæ, quarum Princeps gratiam facere potest, per amnestiam iis remitti, recipiq; illi possunt. *th. 3.* (III.) Paci quoq; cum Turcis non facile additur.

XI. Cæsare deniq; IV. regulariter Amnestia in induciis & armistitiis; cū enim per ea tantum suspendatur ad tempus lacescendi licentia, finitq; iis cuiq; partium integrum sit iterum persequi injurias hostium, hinc cum eorum natura pugnat perpetua & illimitata injuriarum oblivio. Unde nec in tractatu Armistitii

Cæsa-

AKT 5146

Cæsareo-Gallici, in Gallo Hispanici, qvi uterqve Ratis bonæ d. 7to Aug. 1684. conclusus est, addita est amnestiæ clausula. Nec in induciis Terouanensibus ann. 1537. & Nicensibus ann. 1538. inter Carolum V. & Franciscum I. initis, dicitur quòd fida amicitia vel amnestia esse debeat, sed tantum, quòd fidæ induciæ & suspensio armorū &c. Quod & observatum factis induciis inter Carolum V. & Henricum II. Gallix Regem, a. 1555.

XII. Posset tamen & in induciis aliqua amicitix pactio fieri, limitata scilicet ad tempus induciarū, ut factū in Armistitio Cæs. Gall. art. 3. Item in induciis Belgicis, de ann. 1509. apud Baudium de Induc. bell. Belg. ad fin. art. 4. Nam & in fœdere Atheniensium & Argivorum apud Thucyd. l. 5. conventum est; συμμάχως εἶναι ἑκατὸν ἔτη. ut societas sit 100. annos. Sed id primò supervacuum, nec pactio induciis adjecta est, sed induciæ ipsæ; ipsa quippe induciarum naturā id continetur, ne interim invicem lædant. Cæterum vix est ut dici queat amicitia, nedum amnestia seu oblivio injuriarum, si post 100. annos eas iterum persequi liceat: at συμμαχία seu societas temporaria esse potest: Ut proinde rectè Veteres συμμαχίαν quidem induciis quoq; tribuerint, non verò φιλίαν seu amicitiam; nedum amnestiam: quia amicitix clausula non videtur pertinere ad pactiones, quibus inimicitix & lites non sopiuntur & tolluntur, sed suspenduntur. Impropiè igitur in prædictis Armistitiis & induciis accipitur, nec in aliis facilè occurrit.

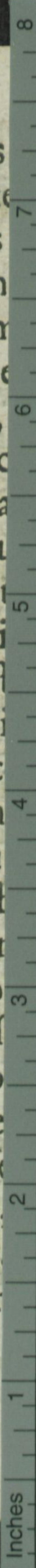
ERRATA.

Pag. 6. lin. 30. pro ex illis &c. lege, Illa ex bellis nascuntur, ex hac bellum. P. 8. l. 29. lege, juribus. P. 9. l. 9. lege, c. II. P. 12. num. 29. dele cum. P. 23. l. 16. lege superiore. P. 33. l. 27. lege Sect. ult. th. 10. P. 39. l. 18. lege th. 37. P. 40. l. 9. lege th. 12. P. 41. l. ult. pro coactionem lege solutionem. P. 42. l. 6. lege Sect. 5. P. 47. l. II. post cassas adde pertinet. P. 51. l. 10. dele est. P. 52. l. 7. lege Sect. 4. th. 9. P. 55. l. 26. lege th. 19. P. 71. th. 10. in fine adde, ut ap. Thuan. lib. 55. Cætera candori Lectoris relinqvimus.

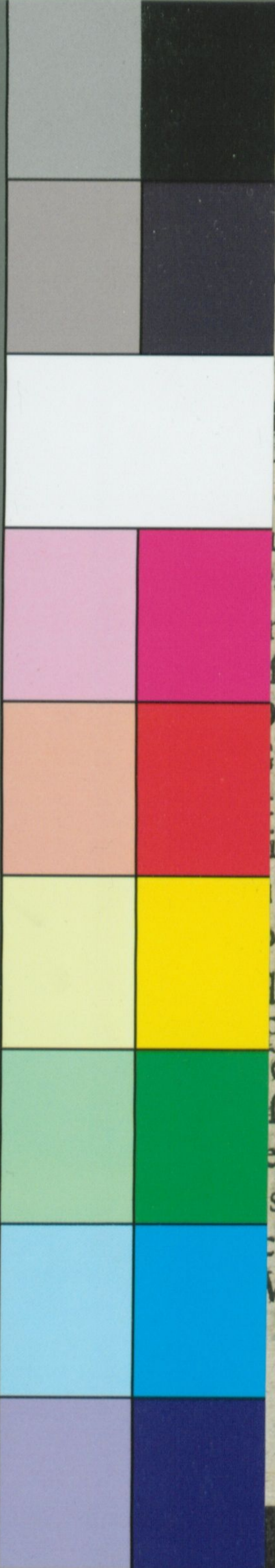
Worm

nes
inte
bis
tan
tem
vi
ta,
pac
stra
salu
se,
vili
inf
foli
inc
An
stu
vat
fir
tib
&f
tib
spe
affe
lis
qv
om

KODAK Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2000
Kodak LICENSED PRODUCT
3/Color Black
White
Magenta
Red
Yellow
Green
Cyan
Blue

in amotarum & juriuna
um. Postea verò vide
æ effectus, & miraberis
oliticos morbos sanan
c theatrum Martis, bre
enim hæctenus vulnera
gvine ferè exangvis, in
lastra, in amnestia no
entiet. Mihi itaq; hæc
us demonstrare placuis
otuissem quidem ex ci
m, sed de iis quotidianæ
stquam parum temporis
Domini Præsidis, veri &
entium, nec non civilis
us sum, maximè prioris
ilè quisquam fateri gra
i hujus in ædificata moles
oc Subditos regat, regen
p; benignè oblatum, B.L.
pro humanitate tuâ, cum
e tales, à quibus perfectū
supra omnem censuram
em & Pardum sine macu
s, vel, ut vulgus amat,
corpora simplicissima &
Vale & fave.

PRÆ-

